

Latviešu valodas aģentūra

**LATVIEŠU VALODAS
AĢENTŪRAS
2023. GADA
DARBĪBAS PĀRSKATS**

Latviešu valodas aģentūra

Adrese: Meistaru iela 10–401, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67201680

e-pasts: agentura@valoda.lv

www.valoda.lv

Pārskatu izstrādājusi

© Latviešu valodas aģentūra

SATURS

Latviešu valodas aģentūras direktores uzruna	3
1. Pamatinformācija	5
2. Latviešu valodas aģentūras 2023. gada darbības rezultāti	
2.1. Sociolingvistiskie pētījumi par latviešu valodas situāciju Latvijā	8
2.2. Latviešu valodas kā otrās valodas un svešvalodas apguve visās izglītības pakāpēs un mūžizglītībā, atbalsts mazākumtautību izglītībai latviešu valodas apgūvē	10
2.3. Projekti un pasākumi latviešu valodas apgūvē, mācību metodikā, pedagogu tālākizglītībā un starpkultūru komunikācijā	11
2.4. Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apgūvē un valodas saglabāšanā, latviešu valodas studijas ārvalstu augstskolās	20
2.5. Valsts valodas attīstība valodas normu avotu izveides, terminoloģijas izstrādes un informācijas tehnoloģiju jomā	40
2.6. Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana	42
2.7. Konsultācijas latviešu valodas pareizrakstības, gramatikas, leksikas un valodas stila jautājumos, personvārdu atveides un identifikācijas jautājumos, kā arī valodas apguves jautājumos. Pēc tiesībsardzības iestāžu pieprasījuma sniegtie lingvistiskie atzinumi	48
2.8. Pasākumi, kas popularizē valsts valodas apguvi, veicina tās lietojumu un sekmē sabiedrības līdzdalību valsts valodas politikas īstenošanā	52
2.9. Sadarbība ar starptautiskajām institūcijām valodas politikas jomā	62
3. Budžeta informācija	63
4. Latviešu valodas aģentūras personāls	67
5. Komunikācija ar sabiedrību	70
6. Latviešu valodas aģentūras prioritārais rīcības plāns 2024. gadam	83

Cienījamie pārskata lasītāji!

KĀ IZBRĪVĒT TELPU LATVIEŠU VALODAI

Semināru ar šādu nosaukumu Latviešu valodas aģentūra 2023. gada rudenī rīkoja diasporas skolēnu vecākiem (skat. 28. lpp.). Pietiekami saprotams un aktuāls jautājums latviešiem diasporā, imigrantiem Latvijā, skolu kolektīviem, kas pāriet uz mācībām latviešu valodā, Latvijas sabiedrībai, kurā joprojām vērojama nepamatota divvalodība.

Ar valodu mēs iezīmējam savu vajadzību pēc socializācijas un kopības. Satversmes 4. pantā skaidri teikts: „Valsts valoda Latvijas Republikā ir latviešu valoda.”

2023. gada sociolingvistiskās aptaujas dati liecina, ka krievu tautības respondenti daudz biežāk nekā latvieši uz savu latviski uzdotu jautājumu nesāņem atbildi latviešu valodā.

Saziņas situācijas	Latvieši	Krievi
	saņem atbildi latviešu valodā uz latviski uzdotu jautājumu	
Valsts un pašvaldību iestādēs	97% respondentu	58,4% respondentu
Veselības aprūpes iestādēs	89,2%	48,2%
Mācību iestādēs	90%	53,8%
Saziņā uz ielas, veikalos u. tml.	50,6%	19,4%
Uzrunājot nepazīstamus cilvēkus Latvijā	45,8%	15,8%

Dati: LVA aptauja 2023

Iemesli tam, protams, ir dažādi, bet aptaujas rezultāti liecina par valodas lietotāju, resp. saziņas situācijas dalībnieku, lingvistisko attieksmi un uzvedību.

Valoda un valsts ir saistītas nesaraujamā kopībā. Valsts, tas nozīmē – arī mūsu, pienākums ir rūpēties par latviešu valodu, t. sk. pašiem veidojot un paplašinot latviešu valodas telpu.

2023. gads Latviešu valodas aģentūrā bijis ļoti aktīvs un efektīvas sadarbības papildīts: sniegts plašs atbalsts izglītības iestādēm (skolēniem, skolotājiem, vecākiem u. c.) pārejā uz mācībām valsts valodā un darbam lingvistiski neviendabīgā vidē, turpināta sadarbība ar diasporas organizācijām un skolām, arī ārvalstu augstskolām, kas studentiem piedāvā apgūt latviešu valodu kā svešvalodu. Ukrainas bēgļi rosināti ne tikai ieklausīties latviešu valodā, bet arī apgūt to, piedāvājot viņiem valodas mācību, metodisko, informatīvo u. c. veida atbalstu.

2023. gadā sabiedrību, jo īpaši skolēnus, esam rosinājuši domāt par latviešu valodas vietu un lomu indivīda un sabiedrības dzīvē, svinot Dzimtās valodas dienu, Eiropas valodu dienu un Valsts valodas dienu. Skolēnu viedokļi apkopoti grāmatā, radiolasījumos, videostāstos.

Esam kopā lasījuši jūsu iesniegtos stāstus par to, kā „Valoda smaida” par mūsu burvīgajām kļūdām un pārteikšanos, ar jauniešiem esam diskutējuši par anglicismu ietekmi valodā un koptas valodas skaistumu. Esam regulāri atbildējuši uz aktuāliem jautājumiem valodas konsultācijās, starptautiskajā seminārā apzinājuši, ko valodas kvalitātes nodrošināšanā

dara līdzīgu dienestu kolēģi ārvalstīs. Bet par to un daudz ko citu vairāk lasiet gada pārskatā un meklējiet Latviešu valodas aģentūras tīmekļvietnē www.valoda.lv.

Savukārt Latviešu valodas aģentūras 2024. gadā darāmie darbi un uzdevumi iestrādāti Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.–2027. gada īstenošanas plānā 2024.–2027. gadam.

Izbrīvē telpu latviešu valodai!

Inita Vītola,
Latviešu valodas aģentūras direktore

1. PAMATINFORMĀCIJA

Latviešu valodas aģentūras juridiskais statuss. Latviešu valodas aģentūra (turpmāk – LVA) izveidota 2009. gada 1. jūlijā kā izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas līdz 2012. gada 31. decembrim darbojās saskaņā ar Publisko aģentūru likumu un 2009. gada 21. aprīļa Latvijas Republikas Ministru kabineta (MK) noteikumiem Nr. 337 „Valsts aģentūras „Latviešu valodas aģentūra” nolikums”. Saskaņā ar 2012. gada 18. decembra MK noteikumiem Nr. 938 „Latviešu valodas aģentūras nolikums” LVA pārveidota par izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esošu tiešo valsts pārvaldes iestādi.

LVA politikas jomas un darbības virzieni. LVA īsteno valsts valodas politiku, kas formulēta šādos valodas politikas plānošanas dokumentos:

- „Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2015.–2020. gadam” (2014. gada 3. novembra MK rīkojums Nr. 630);
- „Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam. (2014. gada 22. maija Saeimas paziņojums Nr. 2014/103.1);
- „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes (2012–2018)” (2011. gada 20. oktobra MK rīkojums Nr. 542).

LVA darbības mērķis ir veicināt latviešu valodas – Latvijas Republikas valsts valodas un Eiropas Savienības oficiālās valodas – statusa nostiprināšanu un ilgtspējīgu attīstību.

LVA funkcijas:

1. Analizēt latviešu valodas – valsts valodas – situāciju un sociolingvistisko procesu dinamiku.
2. Nodrošināt atbalstu latviešu valodas apguvei Latvijā un ārvalstīs.
3. Paaugstināt latviešu valodas konkurētspēju Latvijā un pasaulē.

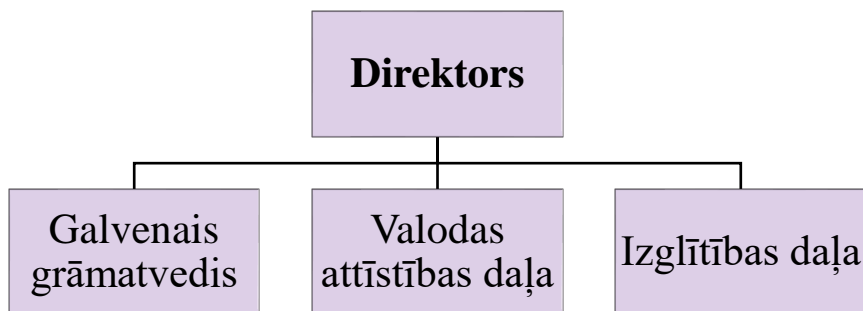
Lai īstenotu noteiktās funkcijas, LVA veic šādus uzdevumus:

- organizē un nodrošina sociolingvistisko pētījumu veikšanu par latviešu valodas situāciju Latvijā un latviešu diasporu ārvalstīs;
- organizē latviešu valodas kā otrās valodas un svešvalodas apguvi visās izglītības pakāpēs un mūžizglītībā, sniedz atbalstu mazākumtautību izglītībai latviešu valodas apgūvē;
- plāno, ievieš un vada projektus (piemēram, seminārus, pedagogu tālākizglītības kursus) latviešu valodas apgūvē, mācīšanas metodikā un starpkultūru komunikācijā;
- sniedz atbalstu latviešu diasporai ārvalstīs latviešu valodas apgūvē un valodas saglabāšanā, veicina latviešu valodas studijas ārvalstu augstskolās;
- organizē valsts valodas atbalsta pasākumus valodas normēto avotu (vārdnīcu, rokasgrāmatu) izveidē, terminoloģijas izstrādē un informācijas tehnoloģijā, tai skaitā projektu konkursus latviešu valodas attīstībai; vada un uzrauga minēto projektu īstenošanu;

- organizē un atbalsta zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrādi, izdošanu un realizāciju;
- sniedz konsultācijas šādos latviešu valodas jautājumos:
 - pareizrakstība, gramatika, leksika un valodas stils,
 - personvārdu atveide un identifikācija,
 - latviešu valodas apguve;
- pēc tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījuma sniedz lingvistiskus atzinumus par konkrētu tekstu vai tā daļu;
- organizē valsts valodas apguves popularizēšanas pasākumus, kas veicina valodas lietojumu un sekmē sabiedrības līdzdalību valsts valodas politikas īstenošanā;
- sadarbojas ar valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī privātpersonām valsts valodas lietojuma jautājumos;
- sadarbojas ar starptautiskajām institūcijām valodas politikas jomā;
- sniedz publiskus pakalpojumus atbilstīgi kompetencei;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

LVA struktūrshēma

Kopš 2009. gada 1. jūlija LVA ir 2 daļas, kas ir tieši pakļautas direktoram.

Izglītības daļa

1. Nodrošina atbalstu latviešu valodas apguves metodikas izstrādei.
2. Izstrādā un īsteno pedagogu tālākizglītības programmas latviešu valodas apguves metodikā un bilingvālajās mācībās.
3. Sniedz atbalstu latviešu valodas kā otrās valodas un svešvalodas apguvei visās izglītības pakāpēs un mūžizglītībā.
4. Atbilstīgi daļas kompetencei sniedz konsultācijas latviešu valodas apguves jautājumos valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām un privātpersonām.
5. Veido, attīsta un koordinē sadarbību ar starptautiskajām institūcijām valodas politikas jomā.
6. Sniedzot metodisku atbalstu, organizē skolotāju darbu latviešu diasporas valstīs.
7. Sniedz atbalstu latviešu valodas studijām ārvalstu augstskolās.
8. Apkopo informāciju un sagatavo pārskatus par latviešu valodas apguvi ārvalstīs, tās saglabāšanu un lietojumu.

9. Īsteno pasākumus latviešu valodas apguves, mācīšanas metodikas un starpkultūru komunikācijā (nometnes, diskusijas, konferences u. c.) valodas apguves un pilnveides jomā.
10. Izstrādā un izdod mācību un metodiskos līdzekļus latviešu valodas apguvē un bilingvālajā izglītībā.
11. Piedalās Eiropas Sociālā fonda un citu starptautisku izglītības projektu īstenošanā.
12. Atbilstoši Eiropas Padomes dokumentam „Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana” sniedz atbalstu Eiropas valodu portfeļa ieviešanai Latvijā.
13. Atbilstīgi daļas kompetencei veic informatīvo un metodisko resursu apkopojumu.
14. Atbilstīgi daļas kompetencei uztur un papildina datubāzi par aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem un mērķauditoriju.
15. Atbilstīgi daļas kompetencei sagatavo aģentūras pārvaldes lēmumu, līgumu, aģentūras iekšējo normatīvo aktu projektus.
16. Atbilstīgi daļas kompetencei izskata iesniegumus un sagatavo atbildes.
17. Atbilstīgi daļas kompetencei veic citus uzdevumus.

Valodas attīstības daļa

1. Analizē latviešu valodas – valsts valodas – situāciju un sociolingvistisko procesu dinamiku.
2. Apkopo informāciju un sagatavo pārskatus par latviešu valodas situāciju Latvijā.
3. Izstrādā aģentūras vidēja termiņa darbības stratēģiju, gadskārtējo darbības plānu, sagatavo gada pārskatu un apkopo informāciju par veiktajiem pasākumiem latviešu valodas kā valsts valodas politikas plānošanas dokumentu īstenošanā sadarbībā ar Izglītības daļu.
4. Vada un uzrauga projektus latviešu valodas attīstības jomā.
5. Veic pasākumus, kas nodrošina latviešu valodas attīstību informācijas tehnoloģijas nozarē.
6. Veic pasākumus, kas nodrošina mūsdienu prasībām atbilstošu un atjauninātu valsts valodas normu avotu (piemēram, vārdnīcu, rokasgrāmatu u. c.) izveidi un izdošanu.
7. Atbilstīgi aģentūras kompetencei piedalās Eiropas Sociālā fonda un citu starptautisku projektu īstenošanā.
8. Dibina, attīsta un koordinē sadarbību ar starptautiskajām institūcijām.
9. Atbilstīgi aģentūras kompetencei sniedz konsultācijas valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskām organizācijām, privātpersonām un īsteno izglītojoši informatīvus seminārus latviešu valodas attīstības jautājumos.
10. Sniedz lingvistiskos atzinumus, izziņas par personvārdu atveidi un rakstību latviešu valodā, kā arī par dažādi rakstītu personvārdu identifikāciju dokumentos.
11. Sagatavo aģentūras pārvaldes lēmumu, līgumu, aģentūras iekšējo normatīvo aktu projektus atbilstīgi daļas kompetencei.
12. Koordinē un nodrošina aģentūras pārstāvību tiesvedības procesos, kuros aģentūra ir lietas dalībnieks.
13. Atbilstīgi daļas kompetencei izskata iesniegumus un sagatavo atbildes.
14. Atbilstīgi daļas kompetencei veic informatīvo un metodisko resursu apkopojumu.
15. Atbilstīgi daļas kompetencei uztur un papildina datubāzi par aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem un mērķauditoriju.
16. Atbilstīgi daļas kompetencei veic citus uzdevumus.

2. LATVIEŠU VALODAS AĢENTŪRAS 2023. GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Sociolingvistiskie pētījumi par latviešu valodas situāciju Latvijā

2023. gadā turpināts pētījums „**Jaunā mācību satura apguves process latviešu valodā**”, pabeigti pētījuma aptauju un interviju posmi, sāka pētījuma rezultātu apkopošana. Pētījums tiek īstenots no 2021. gada līdz 2024. gadam, turpinot iepriekšējo pētījumu „Attieksme pret latviešu valodu skolā (LAT 1 un LAT 2) un tās mācīšanos”.

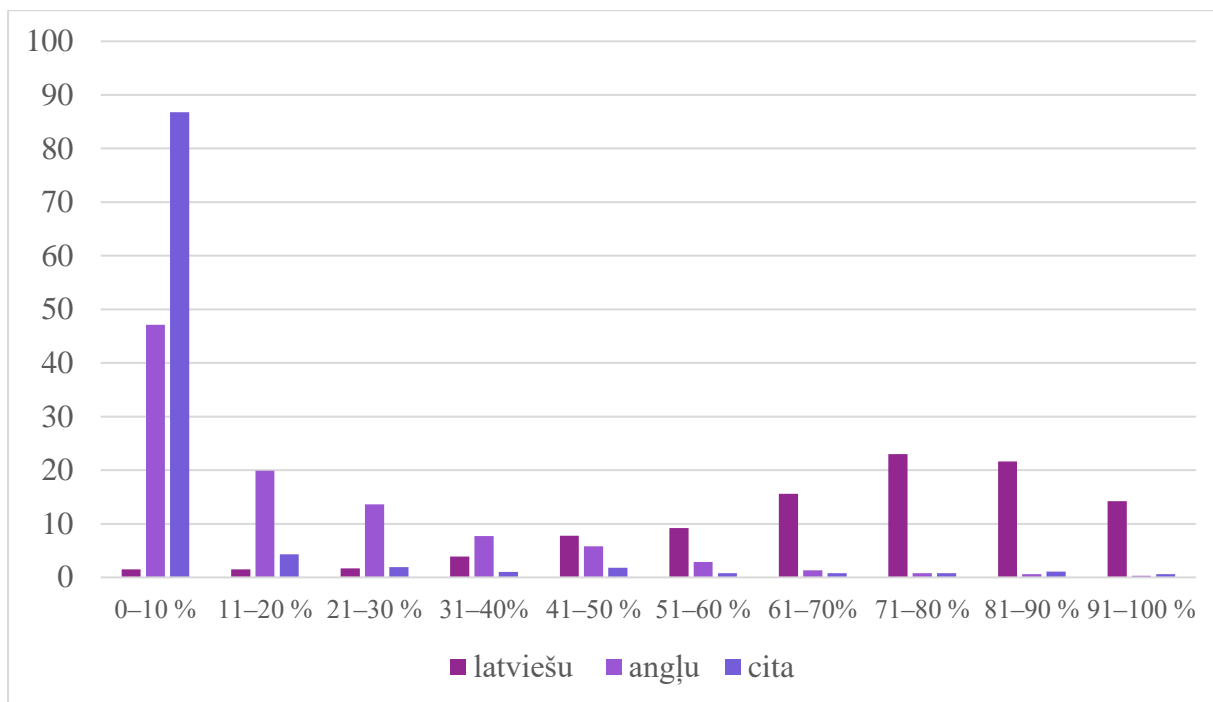
Pētījuma darba grupu vada *Dr. philol.* Sanita Martena; visa pētījuma sagatavošanā, veikšanā un datu apstrādē piedalās *Dr. philol.* Solvita Berra, *Dr. sc. soc.* Miķelis Grīviņš, *Dr. philol.* Gunta Kļava un *Mag. paed.* Vineta Vaivade.

Pētījuma mērķis: izzināt augstas latviešu valodas lietpratības ietekmētājfaktorus individuālā līmenī, noteikt būtiskākos šķēršļus jaunā mācību satura ieviešanā, kvalitatīva latviešu valodas mācību procesa organizēšanā un realizēšanā, identificējot vajadzības latviešu valodas skolotāju profesionālajam atbalstam.

Pētījuma rezultāti tiks publicēti 2024. gadā.

2023. gadā turpināts pētījums par jauniešu valodu – **latviešu valodas un mūsdienās aktuālās angļu valodas izplatību un lomu jauniešu vidū**. Pētījuma rezultāti tiks izdoti 2024. gadā. Pētījums par jauniešu valodu un tās īpatnībām ir bijis iedvesma arī 2023. gadā veiktajam pasākumu ciklam „Nemot un dodot topu par citu” Latvijas skolās.

Pētījuma mērķis ir analizēt jauniešu attieksmi pret latviešu un angļu valodu, kā arī noskaidrot, kā saikni starp sociālo identitāti un dzimtās valodas lietojumu ietekmē angļu valodas izplatīšanās dažādās jomās, tostarp sociālās tīklošanās platformās. Mūsdienu tehnoloģiju aktīva izmantošana saziņai – informācijas ieguvei un apmaiņai – ir vide, kurā angļu valoda tiek plaši lietota (īpaši jaunākās paaudzes vidū), un tas ir aktīvs diskusiju un arī satraukuma avots visā pasaulē. Piemēram, šā pētījuma dati liecina, ka jauniešu vidū latviešu valoda joprojām ir dominējošā valoda vairākās nozīmīgās sociolingvistiskajās jomās (izglītībā, saziņā ar ģimeni, skolotājiem un darba devējiem), izteikta joma, kurā angļu valodas lietojums ir liels, ir tiešsaiste. Jaunieši virtuālajai komunikācijai sociālajos tīklos lieto gan latviešu, gan angļu valodu, taču izteikts ir angļu valodas dominējošais stāvoklis, 22,6% respondentu latviešu valodu šajā jomā nelieto. Savukārt latviešu valoda dominē personīgajā saziņā (resp., ne tehnoloģijās), ģimenē, skolā u. c. latviešu valoda tiek lietota visbiežāk. Piem., jaunieši atbildēja arī uz jautājumu, cik procentu no sava laika vidēji nedēļā viņi lieto saziņā ar draugiem, un rezultāti liecina, ka latviešu valoda tiek lietota visvairāk – vairāk nekā piektdaļa respondentu jeb 23% latviešu valodu lieto 71–80% no sava laika, un 14,2% respondentu latviešu valodu lieto 91–100% no sava laika, taču angļu valoda lietota daudz mazāk – gandrīz puse respondentu (47,1%) lieto angļu valodu tikai 0–10% no sava laika saziņā ar draugiem.

Jauniešu aptaujā atspoguļojas arī valodas kā identitātes nozīmīga elementa loma, kaut dažādos sociāli noteiktos kontekstos angļu valodas prestižs un lietojums tieši jaunākajā paaudzē ir aktualitāte visā pasaulē, piederības un identitātes aspektā latviešu valoda ir tas, kas saista ar visu kopienu. Intervijās ar jauniešiem secināts, ka jāatrod vidusceļš starp nekritisku un vieglprātīgu valodas lietojumu un asu nosodījumu pret tiem, kuru valodas lietojums ne vienmēr atbilst t. s. pareizam valodas lietojumam. Veidojoties jaunai sociālajai realitātei, jāseko līdzī pozitīvas lingvistiskās attieksmes veidošanai, lai oficiālā valoda pildītu sabiedrības vienotājas lomu arvien mainīgajā pasaulē.

Pētījums ļauj noteikt ekstralingvistiskus faktorus, kas ietekmē abu valodu lietojumu gan mutvārdu saziņā, gan sociālās tīklošanās vietnēs, ņemot vērā valodas lietojuma vēsturi, valodas lietojumu dažādās jomās, valodas prasmi un lingvistisko attieksmi. Pētījumu par otras valodas ietekmi uz latviešu valodu ir maz, tāpēc ir svarīgi analizēt angļu valodas un latviešu valodas lietojuma tendences, ņemot vērā šo valodu prasmes un nozīmi identitātes izveidē. Pētījuma dati tiek izmantoti, lai noteiktu apstākļus, kas veicina kādas valodas dominanci, rosinot diskusiju par latviešu un angļu valodas statusu un latviešu valodas prestiža stiprināšanu jauniešu vidū.

2023. gadā veikta arī **valodas situācijas izpēte** Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.–2027. gadam vidusposma rezultātu izvērtējumam. Izpētes rezultāti tiks publicēti 2024. gadā.

Pētījums „**Lietpratība latviešu valodas mācīšanās un apguvē**” (2021–2024) zināmā mērā ir iepriekš veiktā pētījuma „Attieksme pret latviešu valodu un tās mācību procesu” (2017–2020) turpinājums. Attieksmes pētījuma rezultāti rosināja izdarīt vairākus pieņēmumus, kas tika iekļauti jaunā pētījuma saturā.

Šajā pētījumā, balstoties uz visos pētījuma posmos iegūtajām datu korelācijām, apkopoti būtiskākie faktori un aspekti, kas ietekmē skolēnu latviešu valodas lietpratību. Tie sakārtoti pēc faktoriem, kas motivē skolēnus mācīties latviešu valodu, kas veicina skolēnu aktīvu iesaistīšanos mācību darbā, kuras personiskās īpašības, ieradumi ārpus skolas veicina

skolēnu sniegumu un kas kavē skolēnu augstu lietpratību latviešu valodā. Visi no minētajiem aspektiem analizēti arī kontekstā ar jaunā mācību un satura pieejas „Skola 2030” īstenošanu un tā uztveri mērķa grupā. Noslēgumā ir dots kopsavilkums, kurā, balstoties uz pētījumā atklātajiem problemātiskajiem aspektiem, apkopotas profesionālās kompetences pilnveides akūtas vajadzības un iespējamie risinājumi.

2.2. Latviešu valodas kā otrās valodas un svešvalodas apguve visās izglītības pakāpēs un mūžizglītībā, atbalsts mazākumtautību izglītībai latviešu valodas apgūvē

LVA 2023. gadā turpināja organizēt **pedagogu profesionālās pilnveides kursus**. Kursu mērķis – pilnveidot latviešu valodas un bilingvālo mācību pedagogu profesionālo kompetenci atbilstoši 2018. gada 11. septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 569 „Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību” un saskaņā ar LVA nolikumu, nodrošinot skolotājiem metodisku atbalstu atbilstoši kompetencēs balstītam mācību saturam un mūsdienīga izglītošanās procesa prasībām.

LVA ar valsts budžeta atbalstu organizējusi pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursus dažādām mērķgrupām.

Latviešu valodas aģentūra

2023. gadā profesionālo kompetenci pilnveidojuši 1216 pirmsskolas pedagogi

	Grupu skaits	Izglītoto pedagogu skaits
4 stundu programma	4	221*
Mācību un metodisko materiālu ieviešanas tīmekļsemināri (pirmssk. un sākumsk.)		
8 stundu programmas	22	464
Darbam lingvistiski neviendabīgā vidē		
• Latviešu valodas apguve integrētā mācību procesā	5	108
• Drāma kā metode latviešu valodas apguvē	4	73
• Latviešu valodas prasmju attīstīšana	4	87
• Bērnu literatūra latviešu valodas apguvē	4	100
• Latviešu valodas mācību satura plānošana	5	96
12 stundu programmas	11	129*
• Latviešu valodas apguves metodika darbā ar jauniebraucēju bērniem no Ukrainas un citām valstīm (pirmssk. un sākumsk.)	3	41*
• Sadarbības pasākumi pirmsskolās vienotas skolas veidošanai (pirmssk. un sākumsk.)	5	57
• Latviešu valodas apguves pēctecība lingvistiski neviendabīgā vidē (pirmssk. un sākumsk.)	3	31*
24 stundu programma	1	11
Labbūtības nodrošināšanas iespējas pirmsskolā: atbalsts izglītojamiem iekļaujošās izglītības kontekstā		
40 stundu programma	2	60
Intensīvie kursi - pedagogu nometnes latviešu valodas mācību metodikas un kultūrvides apguvei		
60 stundu programma	19	331
Kursi latviešu valodas mācīšanas metodikā pirmsskolā un pedagogu valodas prasmes pilnveidē „Rotaļnodarbības latviski”		

* Daļa no kopējā dalībnieku skaita (kursā piedalījušās vairākas mērķauditorijas)

Latviešu valodas aģentūra

2023. gadā profesionālo kompetenci pilnveidojuši 827 sākumskolas pedagogi

	Grupu skaits	Izglītoto pedagogu skaits
2 stundu tīmekļsemināri par met. materiāliem	3	126
<ul style="list-style-type: none">„Māci un mācies latviešu valodā! Sociālās zinības 1. klasē”„Māci un mācies latviešu valodā! Dabaszinības 1. klasē”„Māci un mācies latviešu valodā! Matemātika 1. klasē”		16 63 47
3 stundu tīmekļsemināri-konsultācijas	3	181*
<ul style="list-style-type: none">„Valoda skan dabā” (sākumsk., pamatsk. un vidussk.)„Lasi un atklāj pasauli!” 1.-3. kl.Pedagoga loma bērna valodas pilnveides procesā (sākumsk. un pamatsk.)		24* 58 99*
4 stundu programma	4	220*
Mācību un metodisko materiālu ieviešanas semināri (pirmssk. un sākumsk.)		
12 stundu programmas	9	117*
<ul style="list-style-type: none">Latviešu valodas kā svešvalodas apguve sākumskolā: atbalsts jauniebraucējiemLatviešu valodas apguves pēctecība lingvistiski neviendabīgā vidē (pirmssk. un sākumsk.)Latviešu valodas apguves metodika darbā ar jauniebraucēju bērniem no Ukrainas un citām valstīm (pirmssk. un sākumsk.)	3 3 3	56 31* 30*
24 stundu programma	1	92
Metodikas skola „Mācīsim latviski!” (10 tīmekļsemināri)		
60 stundu programma	5	91
Sākumskolas skolotāju profesionālās kompetences pilnveide pārejā uz vienotu izglītības sistēmu		

* Daļa no kopējā dalībnieku skaita (kursā piedalījušās vairākas mērķauditorijas)

Latviešu valodas aģentūra

2023. gadā profesionālo kompetenci pilnveidojuši 1002 pamatskolas un vidusskolas pedagogi

	Grupu skaits	Izglītoto pedagogu skaits
1 stundu tīmekļsemināri par met. materiāliem	3	94
<ul style="list-style-type: none">„Māci un mācies latviešu valodā! Dabaszinības 4. klasē”„Māci un mācies latviešu valodā! Matemātika 4. klasē”„Māci un mācies latviešu valodā! Sociālās zinības un vēsture 4. klasē”		40 42 12
2–3 stundu tīmekļsemināri–konsultācijas	8	410*
<ul style="list-style-type: none">„Valoda skan dabā”Mācību saturs un pieeja latviešu valodas apgūvē 4.–6. klasē: kopīgais un atšķirīgais latviešu un mazākumtautību skolu standartā un programmāsMācību saturs un pieeja latviešu valodas apgūvē 7.–9. klasē: kopīgais un atšķirīgais latviešu un mazākumtautību skolu standartā un programmāsMetodiskais atbalsts skolēnu latviešu valodas prasmes pilnveidei Latvijas un pasaules vēsturē 7. klasei„Māci un mācies latviešu valodā! Latvijas un pasaules vēsture 7. klasē”„Lasi un atklāj pasauli!” 7.–9.kl.„Lasi un atklāj pasauli!” 4.–6. kl.Pedagoga loma bērna valodas pilnveides procesā		50* 53 24 20 25 115 24 99*
8 stundu programma	3	71
<ul style="list-style-type: none">Mācību satura un latviešu valodas integrēta apguve 4. klasē		
12 stundu programmas	20	337
<ul style="list-style-type: none">Latviešu valodas kā svešvalodas apguve pamatskolā un vidusskolā: atbalsts jauniebraucējiemTekstpratība mācību priekšmetu stundās darbam lingvistiski neviendabīgā vidēLiteratūra katram skolēnam (7. klase, lingvistiski neviendabīga vide)Latviešu valodas apguve 7.–9. klasē lingvistiski neviendabīgā vidēTeksts mācību procesā – ceļš uz skolēna tekstpratības pilnveidi	2 9 4 2 3	41 146 66 34 50
36 stundu programmas	5	87
<ul style="list-style-type: none">Kompetenču izglītības pieejas un stratēģijas mazākumtautību skolu pārejai uz mācībām valsts valodāMūsdienu skolēnu izglītības vajadzības un atbalsta sistēmas veidošanaSadarbība un komunikācija kā pamats pārejai uz mācībām valsts valodāAtbalsts matemātikas skolotājiem pārejā uz mācībām latviešu valodāMūsdienu skolēnu izglītības vajadzības, mācīšanās stratēģijas un pieejas pedagogu darbā		18 17 19 18 18

* Daļa no kopējā dalībnieku skaita (kursā piedalījās vairākas mērķauditorijas)

Latviešu valodas aģentūra

2023. gadā profesionālo kompetenci pilnveidojuši

78 LVA tālākizglītības speciālisti

Grupu skaits Izglītoto pedagogu skaits

16 stundu programma

Aktuālais pedagogu profesionālās kompetences pilnveidē

1

43

20 stundu programma

Latviešu valoda izglītības procesā mūsdienās

1

35

102 latviešu valodas kā svešvalodas pedagogi

4 stundu programma

Metodiskais atbalsts pieaugušo skolotājiem, kuri strādā ar jauniebraucējiem

3

58

12 stundu programma

Efektīva mācību procesa plānošana un īstenošana. Latviešu valodas mācību metodika A valodas prasmes līmenī darbā ar pieaugušajiem

2

44

91 pedagogs, kas strādā ar reemigrantu bērniem

24 stundu programma

Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide darbā ar reemigrējušiem bērniem un imigrantiem

3

65

36 stundu programma

Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide darbā ar reemigrējušiem bērniem un imigrantiem

1

26

195 pedagogi, kas strādā diasporā un ārzemju augstskolās

8 stundu programma

Metodikas skola „PUPA”

1

74

9 stundu programma

Latviskā izglītība diasporā

1

43

18 stundu programma

Latviskā izglītība diasporā

1

55

12 stundu programma

Seminārs ārzemju augstskolu latviešu valodas pasniedzējiem

1

21

2.3. Projekti un pasākumi latviešu valodas apguvē, mācību metodikā, pedagogu tālākizglītībā un starpkultūru komunikācijā

2023. gadā LVA turpināja sniegt atbalstu latviešu valodas un bilingvālo mācību skolotājiem un pirmsskolu skolotājiem. Tika organizētas meistarklases:

1.	Sadarbība un komunikācija kā pamats pārejai uz mācībām valsts valodā
2.	Atbalsts matemātikas skolotājiem pārejai uz mācībām latviešu valodā
3.	Mūsdienu skolēnu izglītības vajadzības un atbalsta sistēmas veidošanas specifika
4.	Kompetenču izglītības pieejas un stratēģijas mazākumtautību skolu pārejai uz mācībām valsts valodā
5.	Mūsdienu skolēnu izglītības vajadzības, mācīšanās stratēģijas un pieejas pedagogu darbā

Turpinot sniegt atbalstu, skolotājiem, kas strādā ar reemigrantu bērniem, tika organizēti trīs pedagogu profesionālās pilnveides kursi „Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide darbā ar reemigrējušiem bērniem un imigrantiem”.

Organizētas 4 meistarklases reemigrantu pedagogiem (izglītoti 46 pedagogi):

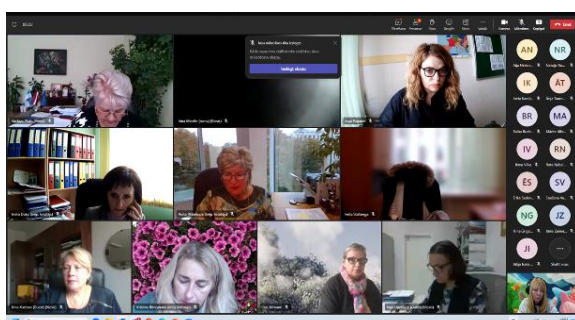
1.	Labūtības nodrošināšanas iespējas pirmsskolā: atbalsts izglītojamiem iekļaujošās izglītības kontekstā
2.	Radoša mācību procesa organizēšana digitālā vidē
3.	Reemigrantu skolēnu izglītības vajadzības (pieredze un ieteikumi)
4.	Kultūras izpratne un pašizpaušme mākslas mācību jomā

Notika divi tiešsaistes pieredzes apmaiņas pasākumi reemigrantu pedagogiem (izglītoti 75 pedagogi):

Skolotāju pieredzes apmaiņas seminārs.

Rīgas skolu direktoru vietnieku pieredzes apmaiņas seminārs .

Lai palīdzētu cilvēkiem apgūt valodu, LVA rīkoja mācību ekskursijas reemigrantiem un jauniebraucējiem. Tiešsaistes ekskursijas LVA sāka rīkot 2020. gada maijā, kad pasauli bija pārņēmusi kovida pandēmija. Latviešu valodas aģentūra piekrita riskēt un realizēja latviešu valodas kultūrvēsturiskās nodarbības tiešsaistē.

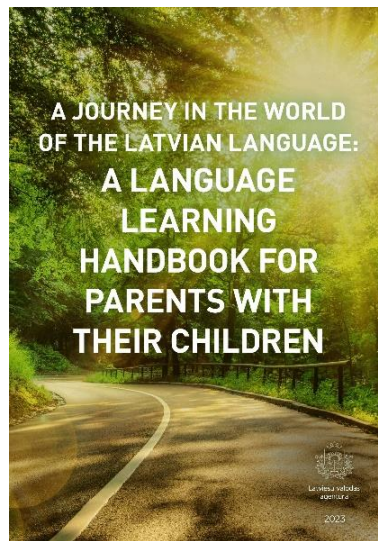
Risks attaisnojās, un latviešu valodas kā svešvalodas skolotājas guva priekšstatu par Latvijas kultūrvēsturi mācoties, nostiprinot latviešu valodas zināšanas.

Vairāku gadu laikā tiešsaistes ekskursiju uzlabots un 2023. gada beigās LVA rīkoja piecas tiešsaistes ekskursijas-nodarbības ļoti labā tehniskā kvalitātē.

1.	Ekskursija Rīgas Centrāltirgū (gids Jānis Riekstiņš)	22.11.2023.
2.	Ekskursija Vecrīgā (gids Jānis Riekstiņš)	29.11.2023.
3.	Ekskursija Rēzeknē (Rīgas gids Jānis Riekstiņš, Rēzeknes gids Voldemārs Ivdris)	04.12.2023.

4.	Ekskursija Kuldīgā (Rīgas gids Jānis Riekstiņš, Kuldīgas gide Inga Trumsiņa)	16.12.2023.
5.	Ekskursija Ventspilī (Rīgas gids Jānis Riekstiņš, Ventspils gide Daiga Dūma)	17.12.2023.

2023. gadā izveidota digitālā karte, kurā ir apkopota un strukturēta informācija vecākiem par valodas mācīšanu bērniem „**Ceļojums latviešu valodas pasaulē: rokasgrāmata vecākiem valodas apguvē kopā ar bērnu**”. Metodiskais materiāls reemigrantiem un migrantiem. Latviešu un angļu valodā.

Zaiga Dambe. „**Pirmais solis**”. **Saprast, runāt un rakstīt latviešu valodā**. Darba burtnīca jauniebraucējiem. A0–A1 līmenis. 1.–3. klase. 1. daļa.

Rīga: LVA, 2023. 88 lpp. ISBN 978-9934-617-23-2

Astra Jansone. **Kā palīdzēt skolēniem apgūt valsts pamatizglītības standartā noteiktos sasniedzamos rezultātus, beidzot 9. klasi, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslas jomā, izmantojot LVA izdotos mācību līdzekļus.**

Metodikas skola „Mācīsim latviski!”

Latviešu valodas aģentūra (LVA) no 1991. gada sniedz atbalstu skolām, kuras īsteno mazākumtautību izglītības programmas. 2023. gadā, pārejot uz mācībām valsts valodā katrā mācību priekšmetā un stundā, LVA piedāvā metodisku atbalstu šā procesa veiksmīgai īstenošanai, piedāvājot semināru ciklu tiešsaistē – metodikas skola „Mācīsim latviski!”.

Metodikas skolas mērķauditorija ir:

- sākumskolas skolotāji, īpaši tie skolotāji, kas 2023./2024. mācību gadā strādā 1. klasēs skolās, kurās tiek īstenota pāreja uz mācībām valsts valodā,
- sākumskolas skolotāji, kas strādā skolās, kurās mācās skolēni ar atšķirīgām latviešu valodas prasmēm (neviendabīga valodas vide),
- citi interesenti.

Semināru tēmas:

- Atbalsta pasākumi pārejā uz izglītības sistēmas īstenošanu valsts valodā.
- Topošā pirmklasnieka gatavība skolai valodas apguves jomā.
- Iespējamie atbalsta veidi skolēniem un ģimenēm, pārejot uz mācībām valsts valodā
- Sadarbība ar vecākiem latviešu valodas apguves veicināšanai
- Skolas sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādi
- Valodas un dažādu mācību jomu satura integrēta apguve kā atbalsts skolēnam, mācoties latviski

Semināru cikls tika piedāvāts kā pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programma (24 h), taču atsevišķos semināros piedalīties bija iespēja jebkuram interesentam. Kopumā metodikas skolai reģistrējušies 338 pedagogi, vidēji katrā seminārā piedalījušies 120, bet pilnu profesionālās kompetences pilnveides programmu apguvuši un apliecības saņēmuši 92 pedagogi.

Dažu metodikas skolas dalībnieku atsauksmes:

„Noderīgs bija pilnīgi viss. Ieguvu jaunas idejas stundu dažādošanai.”

„Jūsu semināri un kursi vienmēr ir ļoti piepildīti ar dažādiem materiāliem, kurus var izmantot savā darbā. Cenšos izmantot un pamēģināt visu. Viss aiziet kā vajag.”

„Daudz jauku ideju. Atsauca atmiņā jau agrāk izmantotās, bet šobrīd piemirstās idejas. Lieliska starppriekšmetu integrācija.”

„Katrā no nodarbībām ieguvu jaunas idejas kā organizēt un dažādot mācību darbu. Diezgan daudz ideju jau esmu izmantojusi savā darbā.”

LVA tīmekļvietnē ir izveidota sadaļa saziņai.

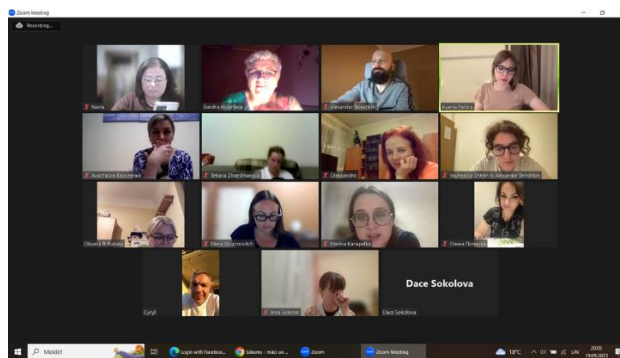
Interneta vietnē *Facebook* ir izvietota slēgtā grupa „Dalīsimies pieredzē” (pedagogiem, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, kas saistīti ar sabiedrības integrācijas un

izglītības jautājumiem, vecākiem, diasporas latviešiem), šobrīd tajā ir 1700 dalībnieku. Vietnē regulāri tiek ievietota informācija par jaunākajiem mācību un metodiskajiem materiāliem, pedagogu tālākizglītības un profesionālās pilnveides iespējām, kā arī sniegtas atbildes uz pedagogu aktuālajiem jautājumiem.

2023. gada augustā Latviešu valodas aģentūra sāka īstenot **Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda projektu „Latviešu valodas apguve, lai sekmētu trešo valstu pilsoņu iekļaušanos darba tirgū 4” (PMIF/13.2./2023/1/05)**. Projektā ir paredzēts turpināt iesākto un organizēt latviešu valodas kursus visiem zināšanu līmeņiem kopskaitā vismaz 500 trešvalstniekiem. Valodas kursi tiek rīkoti ne tikai Rīgā, bet arī reģionos (pēc pieprasījuma). Kursu noslēgumā 330 personām būs iespēja bez maksas kārtot valsts valodas prasmes pārbaudi.

Deviņas grupas sāka nodarbības gan klātienē, gan attālināti. Latviešu valodu dažādos valodas prasmes līmeņos apgūst cilvēki no daudzām valstīm. Katram ir savs mācīšanās temps un pieredze.

Latviešu valodas apguvēji ne tikai apmeklē valodas kursus, bet satiekas arī latviešu valodas sarunu klubos.

Eiropas Sociālā fonda 8.3.1. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu” 8.3.1.1. pasākuma „Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana” projekts „Kompetenču pieeja mācību saturā”

Projekta līguma numurs: 8.3.1.1/16/I/002

Projekta vadošais partneris: Valsts izglītības satura centrs

Projekta sadarbības partneris: Latviešu valodas aģentūra

Pārējie sadarbības partneri:

Pašvaldības (80 izglītības iestādes aprobācijā), Daugavpils Universitāte, Latvijas Universitāte, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija, Liepājas Universitāte, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija, Strazdumuižas internātvidusskola – attīstības centrs vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem.

Projekta īstenošanas termiņš: 17.10.2016.–31.12.2023.

LVA dalība projektā: 01.04.2017.–30.12.2021.; 05.07.2023.–31.12.2023.

Projekta rezultāti 2023. gadā

Organizēti šādi pedagogu profesionālās pilnveides pasākumi:

- izstrādāta pedagogu profesionālās pilnveides programma pedagogiem „Latviešu valodas mācību metodikas un Latvijas kultūrvides apguves intensīvie kursi pirmsskolas pedagogiem” (40 stundas);
- saskaņā ar izstrādāto programmu organizētas divas valodas un metodikas nometnes-intensīvie kursi pirmsskolas pedagogiem integrētai latviešu valodas un kultūrvides apguvei. Nometnēs valodu pilnveidojuši 60 pedagogi;
- tiešsaistē notikuši 4 projektā izstrādāto mācību un metodisko materiālu informatīvie un ieviešanas semināri, kuros izglītoti 427 pedagogi (projektā izstrādāto mācību un metodisko materiālu informatīvie un ieviešanas semināri visos Latvijas plānošanas reģionos).

Sagatavoti šādu projektā vai LVA izdoto materiālu papildu metieni:

- didaktisko materiālu komplekts pirmsskolai 1500 eksemplāru apjomā;
- galda spēļu komplekta pirmsskolai un sākumskolai 150 eksemplāru apjomā;
- „Latviešu valodas bilžu vārdnīca” 5000 eksemplāru apjomā;
- Rokasgrāmata pirmsskolas pedagogiem „Mācības bilingvāli un latviešu valodā” 500 eksemplāru apjomā;
- grīdas spēle pirmsskolas iestādēm izmantošanai mācību procesā 150 eksemplāru apjomā.

Visu materiāli nogādāti 43 izglītības pārvaldēm izdarei pirmsskolām un sākumskolām.

2.4. Atbalsts latviešu diasporai latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā, latviešu valodas studijas ārvalstu augstskolās

Atbalsts latviešu diasporai ārvalstīs

Nodrošināts atbalsts latviešu valodas un kultūras apguvei diasporas latviešu skolās.

Sadarbībā ar diasporas centrālajām organizācijām – Eiropas Latviešu apvienību un Pasaules Brīvo Latviešu apvienību – organizēti divi konkursi un līdzfinansējums piešķirts 61 diasporas latviešu skolai (nedēļas nogales skolām un vasaras vidusskolām). Līdzfinansējumu saņēmušajās diasporas latviešu skolās izglītoti 1837 diasporas bērni un jaunieši.

Nodrošināta 20 Latvijas pedagogu līdzdalība ASV diasporas vasaras vidusskolu mācību procesā – Garezerā un Kursā.

Vasaras vidusskola „Garezers”, izglītoti 89 jaunieši

Vasaras vidusskola „Kursa”, izglītoti 28 jaunieši

Nodrošināta 8 latviešu valodas un kultūras skolotāju darbība klātienē un attālināti 5 vietās Krievijas Federācijā: Maskavas Latviešu kultūras biedrībā, Maskavas Latviešu skolā, kā arī Omskas, Krasnojarskas un Sanktpēterburgas latviešu biedrību grupās.

Sniegts atbalsts diasporas izglītojošo pasākumu organizēšanai.

Finansēti 11 izglītojoši pasākumi latviešu valodas apguves un lietojuma veicināšanai diasporā, kuros piedalījušies 624 dalībnieki.

Eiropas Latviešu apvienības organizēts tīmekļseminārs diasporas vecākiem, skolotājiem

Stokholmas Latviešu skolas organizēts seminārs Stokholmā, 48 dalībnieki

Amerikas Latviešu apvienības rīkota diasporas skolotāju konference Čikāgā

Nodrošināts līdzfinansējums ceļa izdevumiem uz Latvijas un mītņu zemju diasporas skolotāju kursiem 23 diasporas skolotājiem.

Organizēti **Valodas spēļu kluba** ikmēneša konkursi diasporas bērniem (12 konkursi, 5294 dalībnieki, no kuriem 365 diasporas bērni). Kā spēlējot spēles kļūt gudrākam? Piedaloties Valodas spēļu klubiņa konkursos!

Spēlēju spēles un kļūstu gudrāks?
Jā, jo piedalos konkursā
**„Grāmatu karalvalsts
noslēpums”**.

Izvēlies uzdevumu.

1. Grāmatu karalvalsti dzīvo četri iemītnieki. Uzmini, kas viņi ir, un uzraksti, kā viņus sauc. Jau septembra beigās uzzināsi, vai minējums ir bijis traģisks.
2. Arī Vardulēna Brašuļa vēlas mācīties Grāmatu karalvalsts skola. Palīdz viņam! Uzraksti stundu sarakstu katrai nedēļas dienai.

Savu veikumu sūti mums uz e-pasta adresi valodas.speles@valoda.lv līdz 30. septembrim. Balvās dāvam 10 galda spēles, ko izlozēsim starp visiem atbilstošajiem.

Latviešu valodas aģentūra

Spēlēju spēles un kļūstu gudrāks?
Jā, jo piedalos konkursā
**„Vardulēna Brašuļa
dziesmu svētki”**.

1. Atver Bilžu vārdnīcas sadaļu **Svētki**. Papildini to ar vārdiem un zīmējumiem par Dziesmu un deju svētkiem.
2. Izdomā un uzraksti mīklu, kuras atminējums ir saistīts ar Dziesmu un deju svētkiem.

Savu veikumu sūti mums uz e-pasta adresi: valodas.speles@valoda.lv līdz 31. jūnijam. Balvās 10 galda spēles, kuras izlozēsim starp visiem atbilstošajiem.

Latviešu valodas aģentūra

Organizēts izzinošu tiešsaistes **prāta spēļu turnīrs „Cietie rieksti latviešiem pasaulē”** diasporas jauniešiem un ģimenēm (5 konkursi un 1 tiešsaistes pasākums, piedalījušās 52 diasporas komandas).

2023. gadā LVA sāka jaunu tradīciju, lai pateiktos diasporas latviešu skolu komandām – skolu vadītājiem, skolotājiem un vecākiem, kuri entuziastiski un pašreizējīgi veic izcilu darbu latviešu valodas kopšanā un saglabāšanā ārpus Latvijas robežām. No 2023. gada 24. aprīļa līdz 1. jūnijam ikviens varēja izvirzīt kandidātus diasporas skolu **konkursa „Zelta pūka”** 10 nominācijām. Tika izvirzīti vairāk nekā 200 kandidāti no Jaunzēlandes, Zviedrijas, ASV, Francijas, Apvienotās Karalistes, Krievijas Federācijas, Vācijas, Itālijas, Dānijas, Austrālijas, Somijas, Grieķijas, Īrijas, Kanādas un Norvēģijas.

Publiskā balsojumā tika noskaidroti katras kategorijas uzvarētāji. Svinīgā apbalvošanas ceremonija notika 11. jūlijā LVA diasporas izglītotāju vasaras skolā.

Nodrošināts sistemātisks atbalsts diasporas izglītotāju un reemigrantu pedagogu profesionālajai pilnveidei.

Organizēti metodikas kursi Latvijā diasporas skolotājiem Latvijā (3 dienu nometne, 63 dalībnieki) no 2023. gada 11. jūlija līdz 2023. gada 13. jūlijam.

Organizēti metodikas kursi Lielbritānijas un Īrijas diasporas skolotājiem Bredfordā, Lielbritānijā (55 dalībnieki) 2023. gada 4. un 5. novembrī.

Mācību un metodiskie līdzekļi nosūtīti 33 diasporas skolām.

LVA metodikas skola diasporas skolotājiem „PUPA”

Latviešu valodas aģentūras metodikas skola „PUPA” ir veidota, lai sniegtu metodisku atbalstu diasporas skolotājiem latviešu valodas mācīšanas jomā. Metodikas skolas darbība sākta 2019. gadā.

2023. gadā notikuši 9 tiešsaistes tīmekļsemināri.

2022./2023. mācību gada ietvaros notikuši semināri:

- Drāma kā metode latviešu valodas apguves procesā 1/2023.
- Rotaļa un spēle kā mācību metode valodas attīstības sekmēšanā 2/2023.
- Tradicionālā un inovatīvā līdzsvars valodas apguves procesā 3/2023.
- Vietnes „Tava klase” izmantošana diasporas skolēniem 4/2023.
- Diasporas skolotāju pieredzes stāsti 5/2023.

Kopumā šajos semināros piedalījušies 266 dalībnieki, pārstāvēt 18 pasaules valstis. 21 aktīvākais metodikas skolas dalībnieks saņēma LVA apliecinājumus par dalību metodikas skolā un latviešu valodas mācīšanai noderīgus materiālus.

Dažu metodikas skolas dalībnieku atsauksmes:

„Pricējos par satikšanos tiešsaistē ar kolēģiem no citām skoliņām.”

„Ļoti svarīga liekas apmaiņa ar pieredzi – „es daru tā”. Daudz praktisku ideju, ko izmantot savā darbā ar bērniem.”

„Metodikas skola „PUPA” ir kā enerģijas lādiņš, kurš uzlādē, lai varētu veiksmīgi soļot savu iesākto ceļu.”

2023./2024. mācību gada ietvaros notikuši semināri:

- Latviešu valodas aģentūras jaunākie mācību līdzekļi diasporas skolēniem 9/2023
- Latvijas dzimšanas dienu sagaidot 10/2023
- Gaismas laiks 11/2023
- Dažādas latviešu valodas prasmes vienā klasē 12/2023

Semināros pieredzē dalījās LVA metodiķi un diasporas skolotāji, arī pieaicināti eksperti. Šajā mācību gadā katrā seminārā tika dota iespēja dalīties pieredzē diasporas skolotājiem, gan stāstot par savs pārstāvētās skolas darbību, gan daloties pieredzē par seminārā aktualizēto tēmu. 2023./2024. mācību gada I semestra semināros vidēji katrā piedalījušies 74 dalībnieki, pārstāvēt 20 pasaules valstis. Dalībnieki par dalīšanos pieredzē saņēma LVA diplomu un balvas. Semināru cikls turpinās mācību gada otrajā semestrī.

Semināru ieraksti pieejami vietnes maciunmacies.valoda.lv sadaļā

„Māci latviešu valodu” un sadaļā

„Izglītība diasporā”.

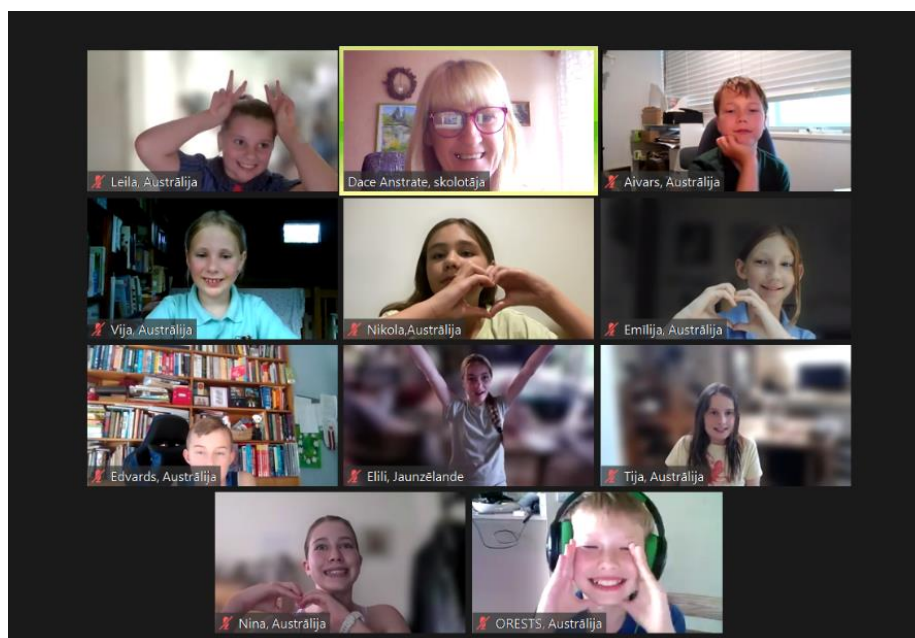

Latviešu valodas tālmācība *lva.classflow.lv* vidē 2023. gadā

2023. gadā LVA turpināja nodrošināt latviešu valodas nodarbības 7–14 gadus veciem diasporas skolēniem. Tiešsaistes nodarbībās piedalījās 299 skolēni no 37 valstīm, darbojās arī divas jauniešu grupas (13–18 gadi).

Kopā tika sagatavotas un novadītas 2492 nodarbības.

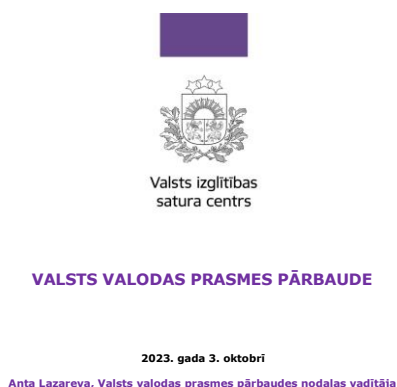
Katru gadu vairākas skolēnu ģimenes atgriežas Latvijā. 2023. gada vasarā atgriezās 12 ģimenes.

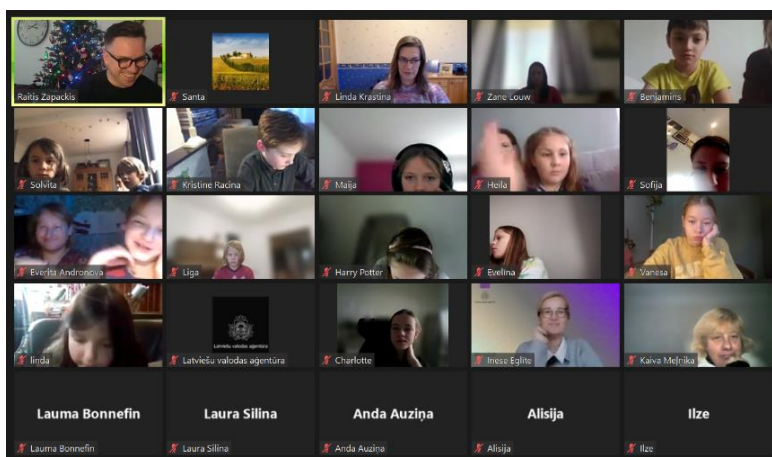
LVA piedāvā arī atbalsta pasākumus tiešsaistes nodarbību skolēnu vecākiem. Tā kā skolēni ir visā pasaulē, tad atšķirīgo laika joslu dēļ vecāki ne vienmēr var izmantot mūsu sniegto atbalstu tiešsaistē. Tāpēc visu skolēnu vecākiem tiek nosūtīti pasākumu ieraksti. Šogad pirmo reizi tika organizētas Vecāku dienas, piedāvājot skolēnu vecākiem pieslēgties tiešsaistes sapulcei viņiem izdevīgā laikā.

Vecākiem tika organizēti arī divi izglītojoši semināri: 1) par valsts valodas prasmes eksāmenu (vadīja Anta Lazareva) un 2) „Kā izbīvēt telpu latviešu valodai daudzvalodīgā ģimenē un apkārtējā vidē?” (vadīja Sanita Martena).

Katru gadu tiek organizēts arī kāds izglītojošs pasākums tiešsaistē skolēniem kopā ar vecākiem. Šogad Ziemassvētku gaidīšanas laikā ģimenes tikās ar Raiti Zapacki nodarbībā „Pasakas no pirmssākumiem līdz mūsdienām”. Pasākumā tiešsaistē piedalījās 40 ģimenes.

Vasarā tika organizēts LVA tiešsaistes nodarbību skolēnu ģimeņu klātienes salidojums Latvijā, Daugavas muzejā (200 dalībnieku). Tā ir iespēja skolēniem, kuri ikdienā satiekas pie datora ekrāniem, iepazīties tuvāk, pilnveidot zināšanas par Latvijas kultūru un priecāties par kopābūšanu.

Lai nodrošinātu nodarbību kvalitāti, kā arī apzinātu tiešsaistes nodarbību skolēnu aktuālās vajadzības, 2023. gada pavasarī tika veikta aptauja, kurā piedalījās 91 respondents. Aptaujas rezultāti liecina, cik ļoti nozīmīgs latviešu diasporas ģimenēm ir šāds atbalsts valodas apgūvē.

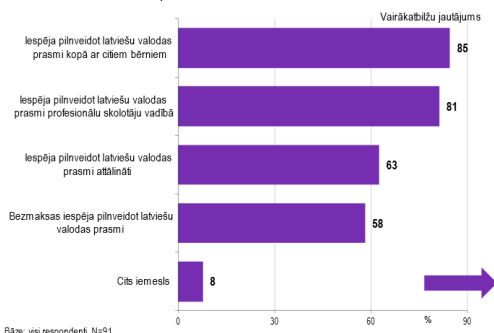
SATURS

2

Aptaujas raksturojums	3
Kopsavilkums	4
1. Respondentu raksturojums	7
2. Latviešu valodas apgūšana citur	11
3. Informācijas avoti par LVA tālmācības nodarbībām	13
4. Iemesli pieteikt bērnu LVA tālmācības nodarbībām	16
5. Iespēju piedalīties LVA tālmācības nodarbībās vērtējums	19
6. Vēlmes un gaidas par mācībām LVA tālmācības nodarbībās	22
7. LVA latviešu valodas nodarbību līdzfinansēšana	27
8. Uzskati par VISC aplieciību	29
9. Dalība LVA tālmācības skolas vecāku sapulcēs un to vērtējums	35
10. Uzskati par ārpusmācību aktivitātēm	41
11. Atslēgvārdi par LVA tālmācības nodarbībām	51
12. Respondentu komentāri un ieteikumi	54

ĪEMESLI PIETEIKT BĒRNU LVA TĀLMĀCĪBAS NODARBĪBĀM

Kāpēc Jūs izvēlējāties pieteikt savu/s bērnu/-us LVA tālmācības nodarbībām?

Galvenais iemesls bija izmantot šo burvīgo iespēju, ko sniedza LVA, pilnveidot latviešu valodas zināšanas iespēja bērniem mācīties kopā ar bērniem no citām valstīm, tādējādi redzot, ka viņi nav vienīgie, kas šādi apgūst latviešu valodu. Jau vairāku gadu garumā pārliecināties par profesionālo, labvēlīgo vidi, kas ir svarīgi, lai bērnu ieinteresētu un noturētu interesi, turklāt latvieļības nekad nevar būt par daudz :-)

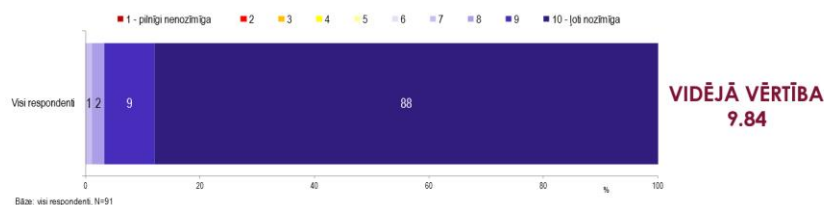
Nebija latviešu skola mūsu novadā. Pieteicāmies pēc paša bērna vēlmēs mācīties latviešu valodu. Skolā nebija klase viņa vecumam, kad sākām. Vienu paziņa ļoti atzinīgi runāja par mācībām un savu bērnu valodas progresu, mācības brocēnu vsk. neklātienē kļuva ļoti laimīgā un tas nevarējām apvienot ar bērnu mācībām viņu pamata skolā mītnes zemē.

LVA TĀLMĀCĪBAS NODARBĪBU SKOLĒNU VECĀKU APTAUJA 2023

IESPĒJU PIEDALĪTIES LVA TĀLMĀCĪBAS NODARBĪBĀS VĒRTĒJUMS

Novērtējiet skalā no 1 līdz 10, cik nozīmīga Jums ir Latvijas valsts sniegtā iespēja piedalīties LVA tālmācības nodarbībās bez maksas?

LVA TĀLMĀCĪBAS NODARBĪBU SKOLĒNU VECĀKU APTAUJA 2023

Lai nodrošinātu tiešsaistes nodarbību kvalitāti, LVA pedagogiem katru gadu tiek rīkoti profesionālās pilnveides pasākumi. 2023. gadā divos semināros tika izglītoti 19 dalībnieki katrā.

Pedagogu atbalstam ceturto reizi tika rīkota konference „Iva.classflow.lv: atvērtība un radošums izaugsmei”. Konferencē piedalījās 125 skolotāji no 20 valstīm. Konferencē piedalījās arī daudz latviešu valodas skolotāju, kuri strādā Latvijas skolās. Konferences lektori stāstīja, kā veiksmīgāk strādāt tālmācībā un tiešsaistē, kas palīdz un kavē sasniegt labus rezultātus, kā izmantot tehnoloģiju piedāvātās iespējas gan tālmācībā, gan darbā klasē.

Tā kā no 2024. gada *ClassFlow* vide pārtrauca savu darbību, 2023. gada novembrī–decembrī noritēja intensīvs darbs pie jaunu mācību platformu izpētes. Aprobācijai tika izvēlētas 6 platformas, aprobācija tika veikta dažādu laika joslu un vecuma grupās.

Katra platforma tika izvērtēta pēc noteiktiem kritērijiem. Turpmākai padziļinātai izpētei tika izvēlētas vietnes „Explain Everything” un „Nearpod”. Aprobācijas process tiks turpināts līdz 2024. gada maijam.

2023. gada nogalē tika veikta iepirkuma procedūra „Latviešu valodas tiešsaistes nodarbību vadītāju pakalpojumiem”. Iepirkuma rezultātā laika periodam 2024. gada janvāris–2027. gada jūnijs iepirkti 18 profesionāli pedagogi.

Informāciju par LVA tiešsaistes nodarbībām var iegūt LVA tīmekļvietnē.

MĀCI UN MĀCIES LATVIEŠU VALODU [Noderīgas saites](#) [Kontakti](#) [Arhivs](#) [Latviešu valodas aģentūra](#) [MEKLĒT](#)

Latviešu valoda tiešsaistē [Drukāt](#)

Nodarbības tiešsaistē [Pedagogi](#) [Materiāli](#) [Pieteikšanās](#) [Notikumi](#)

Nodarbības tiešsaistē

Latviešu valodas aģentūra kopš 2017. gada piedāvā tiešsaistes latviešu valodas nodarbības Latvijas diasporas skolēniem.

2023./2024. mācību gada 1. pusgadā latviešu valodu tiešsaistē Latvijas skolotāju vadībā apguvuši 300 skolēni 38 valstīs.

Ko skolēni dara latviešu valodas nodarbībās? Varētu domāt – kāpēc šāds jautājums, nu protams, mācās latviešu valodu. Taču LVA nedaudz piedāvā daudz vairāk. I. Ņik. ko saka skolēnu mamma no

Kalendārs

Maijs, 2024

P	O	T	C	P	S	Sv
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Māci un Mācies

Facebook vietnē tiek uzturēta un regulāri ar aktuālo informāciju papildināta lapa diasporas skolotājiem un vecākiem „LVA diaspora”, tai ir 2201 sekotāju auditorija.

Izstrādāti un portāla www.valoda.lv apakšvietnē maciunmacies.valoda.lv ievietoti vairāki **elektroniskie mācību līdzekļi latviešu valodas un kultūras apguvei diasporā:**

1. **Mīklu domino.** Diasporas bērnu sacerētās mīklas par cilvēka ķermeni, apģērbu, māju, pilsētu un mežu savu mājvietu atradušas uz domino kauliņiem. Miniet nu!

2. **Valodas spēļu origami.** Griežam, lokām un mācāmies latviešu valodu! Piedāvājam kustību spēles, dažādus jautājumus citam par citu, par Latviju un latviešu valodu.

3. **Metamo kauliņu komplektā** ir ietverts vārdu krājums par Ziemassvētkiem, Lieldienām, Jāņiem, Latvijas valsts svētkiem un dzimšanas dienu.

4. **Žurnāli zinātkāriem bērniem.** Digitāls žurnāls pirmsskolas vecuma diasporas bērniem (4 izdevumi). „Piedzīvojums grāmatu karaļvalstī”

„Latviešu tautas pasakas”

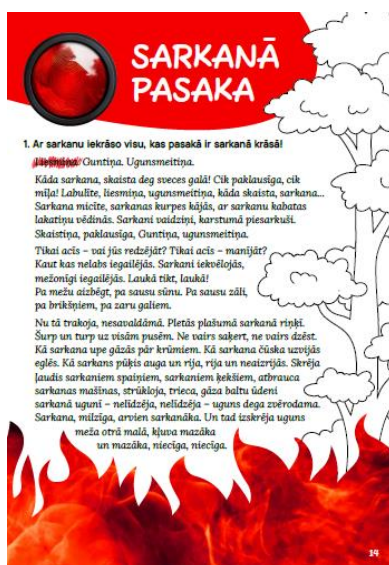
„Žagata un alfabēts”

„Kā lapsēns iemācījās rakstīt”

5. Diasporas skolotāja labās prakses metodiskais materiāls „Radošas idejas darbam ar Imanta Ziedoņa „Krāsainām pasakām””

6. **Nāc, nākdama, Lielā diena.** Apkopoti Latviešu valodas aģentūras izstrādātie materiāli par Lieldienām – spēles, uzdevumi, lugas, idejas svinēšanai.

7. Gatavojoties valsts svētkiem. Apkopoti materiāli – spēles un citi interaktīvi resursi, kur smelties idejas, gatavojoties valsts svētkiem.

8. Izveidots Adventes kalendārs – atveriet lodziņu pēc lodziņa, mācieties latviešu valodu un gaidiet svētkus!

Digitālos latviešu valodas apguves resursus diasporā 2023. gadā izmantoja 50 156 lietotāji.

Latviešu valodas apguve ārzemju augstskolās

Viena no Latviešu valodas aģentūras funkcijām ir *nodrošināt atbalstu latviešu valodas apguvei Latvijā un ārvalstīs* (Latviešu valodas aģentūras nolikums, apstiprināts ar MK noteikumiem Nr. 938, 18.12.2012., 3.2.punkts). Lai īstenotu šo funkciju, aģentūra **veicina** latviešu valodas studijas ārvalstu augstskolās un sniedz atbalstu latviešu diasporai ārvalstīs latviešu valodas apguvē un valodas saglabāšanā.

2023. gadā LVA finansiāli atbalstīja astoņus latviešu lektorātus ārzemju universitātēs: Vašingtonas Universitātē (Sietlā, ASV), Kārļa Universitātē (Prāgā, Čehijā), Masarika Universitātē (Brno, Čehijā), INALCO (Parīze, Francija), Tartu Universitātē (Tartu, Igaunijā), Pekinas Svešvalodu universitātē (Pekinā, Ķīnā), Varšavas Universitātē (Varšavā, Polijā), Helsinku Universitātē (Somijā).

Minētajās universitātēs studentiem ir pieejami latviešu valodas, latviešu kultūras vēstures un arī citu priekšmetu kursi. Atkarībā no programmas latviešu valodu iespējams apgūt kā obligātās, obligātās izvēles, vai brīvās izvēles kursu.

Atbalsts latviešu lektorātu darbībai

2022./2023. gadā LVA finansiāli atbalstīto universitāšu studentu skaits un docētie kursi

Augstskola	Augstskolas struktūrvienība	Studiju programma	Docētie kursi	Studentu skaits (kopā)
Vašingtonas Universitāte (Sietla, ASV)	Skandināvijas studiju departaments	Baltijas studiju bakalaura programmas	<i>Brīvās izvēles kursi</i> - Latviešu valoda (A1–B1 valodas prasmes līmenis);	30 (6 valodas kursus un 24 kultūras kursā)

			- Kultūras kurss (angļu valodā)	
Kārļa Universitāte (Prāga, Čehija)	Filozofijas fakultāte	Austrumeiropas studiju bakalaura un maģistra programmas	<p><i>Obligātie kursi</i> <i>Bakalaura programmā</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valoda kā pirmā svešvaloda I. Praktiskie darbi. <p><i>Maģistra programmā</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valodas gramatiskās struktūras aktuālie jautājumi; - Baltu dialektoloģija; - Valodas vēsture un vēsturisko tekstu analīze; - Nacionālisms un nāciju veidošanās Austrumeiropā; - Latviešu valodas vēsture. <p><i>Obligātās izvēles kursi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valoda kā otrā svešvaloda (A1–B2 valodas prasmes līmenis); <p><i>Maģistra programmā</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakstīšanas prasmju pilnveide latviešu valodā. 	25
Masarika Universitāte (Brno, Čehija)	Filozofijas fakultāte	Baltistikas studiju bakalaura programma	<p><i>Obligātās izvēles kursi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valoda (A1–C1 valodas prasmes līmenis) 	7
INALCO (Parīze, Francija)	Eiropas departaments	Valodas, literatūras un kultūras bakalaura studiju programmas ar specializāciju latviešu, latviešu/krievu, vai lietuviešu-	<p><i>Obligātie kursi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valodas gramatika (A1 – C1 valodas prasmes līmenis); - Latviešu valodas teksti (A1 – C1 valodas prasmes līmenis); 	27 (12 valodas kursus, un 15 vēstures kursus)

		latviešu valodā Latviešu valodas un kultūras studiju programma	- Latviešu valodas prakse (A1 – C1 valodas prasmes līmenis); - Mediju valoda. <i>Obligātās izvēles kursi</i> - Latviešu kultūra; - Baltijas vēsture; - Igaunijas un Latvijas vēsture.	
Tartu Universitāte (Igaunija)	Humanitāro zinātņu fakultāte	Dažādas studiju programmas; Brīvās izvēles moduļa „Baltijas valstu kultūras un sabiedrība” apakšmodulis „Latviešu novirziens”	<i>Brīvās izvēles kursi</i> - Latviešu valoda (A1–A1.2. valodas prasmes līmenis)	9
Pekinas Svešvalodu universitāte (Ķīna)	Eiropas valodu un kultūru fakultāte	Latviešu valodas bakalaura studiju programma	<i>Obligātie kursi</i> - Latviešu valoda (B2–C1 valodas prasmes līmenis); - Latviešu mediju valoda. <i>Obligātās izvēles kursi</i> - Latviešu folklorā; - Jurisprudences tekstu latviešu valodā lasīšana - Diplomātisko tekstu latviešu valodā lasīšana; - Latvijas kultūras vēsture: individuālas nodarbības	6

Varšavas Universitāte (Polija)	Polonistikas fakultāte	Baltu filoloģijas bakalaura un maģistra programmas	<p><i>Obligātie kursi</i></p> <p><i>Bakalaura programmā</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valoda (A2 – B1 valodas prasmes līmenis). - Baltijas valstu vēsture; - Aprakstošā latviešu valodas gramatika; - Zināšanas par Baltijas valstīm; - Ievads latviešu literatūrā. <p><i>Bakalaura programmā</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valoda (B2 – C1 valodas prasmes līmenis). - Latviešu literatūras vēsture; - Tulkošanas darbnīcas; - Daži Baltijas valstu kultūras jautājumi. 	15
Helsinki Universitāte (Somija)	Humanitārās fakultātes	Baltu valodas un kultūras bakalaura programma	<p><i>Obligātie vai brīvās izvēles kursi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latviešu valodas kurss iesācējiem (A1 valodas prasmes līmenis); - Baltu (latviešu un lietuviešu) kultūra un literatūra; - Latviešu valodas praktikums (B1-C2 valodas prasmes līmenis); - Baltu tautas un valodas; - Baltu proseminārs. 	10

2023. gadā LVA turpināja sniegt atbalstu ārvalstu akadēmiskajām un zinātniskajām iestādēm visā pasaulē, nosūtot darba vajadzībām gan LVA, gan citu organizāciju vai izdevniecību izdotās jaunākās grāmatas un citus materiālus valodas, literatūras un kultūras vēstures apgūvei, kā arī iegādājoties Latvijas žurnālu abonementus.

Grāmatas tika nosūtītas Vašingtonas Universitātei (Sietla) ASV, Kārļa Universitātei (Prāga) un Masarika Universitātei (Brno) Čehijā, Hankukas Starptautisko studiju universitātei

(Seula) Dienvidkorejā, Nacionālajam Austrumu valodu un civilizāciju institūtam (INALCO, Parīze) Francijā, Tartu Universitātei Igaunijā, Pekinas Svešvalodu universitātei Ķīnā, Viļņas Universitātei, Vītauta Dižā Universitātei (Kauņa) un Viļņas Universitātes Šauļu akadēmijas Baltu centram Lietuvā, Varšavas Universitātei un Poznaņas Ādama Mickēviča universitātei Polijā (Polonistikas fakultātei un Etnolingvistikas institūtam), Helsinku Universitātei Somijā, Budapeštas Etvēša Lorānda universitātei Ungārijā, Greifsvaldes Universitātei un Johannesa Gūtenberga Maincas Universitātei Vācijā, kā arī Stokholmas Universitātei Zviedrijā.

Atbalsts latviešu valodas popularizēšanas pasākumiem

Arī 2023. gadā LVA atbalsts latviešu valodas un kultūras pasākumiem tika organizēts, izmantojot divas pieejas, t.i.:

- 1) pēc augstskolu pieprasījuma;
- 2) organizējot pasākumus, kurās iesaistītas ārvalstu augstskolas.

Atbalstītie pasākumi

- Tartu Universitātes organizētā 10. Baltijas studentu konference Tartu „Tilti Baltijā” (22.09.–23.09.2023., 46 dalībnieki);
- Viļņas Universitātes organizētā 8. Baltu akadēmija (01.04.2023, 23 dalībnieki – 11.–12. klašu skolēni no 8 Lietuvas pilsētām, 15 skolām);
- Viļņas Universitātes baltu filoloģijas studentu ekskursija uz Latviju (12.–13.05.2023., 30 dalībnieku);
- Dr. Valda Muktupāvela vieslekcija Viļņas Universitātē (31.03.2023., 40 dalībnieku).
- Viļņas Universitātes organizēts pasākums „Iepazīsti Latviju!” (17.11.2023., 70 dalībnieku).
- Latvijas Universitātes Pirmsstudiju mācību centra organizētā Latviešu valodas un kultūras vasaras diasporas jauniešiem (12.07.–25.07.2023., 11 dalībnieki).

Latviešu valodas un kultūras vasaras skola diasporas jauniešiem

Vasaras skolas norises periods – 12.07.–25.07.2023.

Arī Latviešu valodas un kultūras vasaras skola diasporas jauniešiem notika attālinātā formātā. Vasaras skolā piedalījās 12 dalībnieki no 6 valstīm (ASV, Austrālijas, Brazīlijas, Lielbritānijas, Vācijas, Zviedrijas). Latviešu valodas zināšanu līmeņiem tika izveidotas trīs grupas – divas pamata valodas prasmes līmeņa grupas (A1–A2) un viena vidējā valodas prasmes līmeņa (B1) grupa. A1–A2 līmeņi apguva kopā 6 dalībnieki, B1 līmeņi – 6 dalībnieki.

*Avots: Latvijas Universitātes
Komunikācijas departaments*

Atbalsts lektoriem (pieredzes apmaiņas un informatīvie semināri)

Semināra norises laiks – 2023. gada 25.–26. jūlijs

25.–26. jūlijā Latviešu valodas aģentūra tāpat kā iepriekšējā gadā Siguldā organizēja divu dienu semināru, kurā kopā pulcējās 20 Latvijas un ārzemju augstskolu latviešu valodas pasniedzēji no 12 augstskolām – 9 ārzemju un 3 Latvijas. Šis bija jau desmitais seminārs ikgadējo

vasaras semināru ciklā. 2023. gada semināra galvenās tēmas – mākslīgā intelekta ietekme uz valodas mācīšanu, digitālie resursi valodas un kultūras apguvei, latviskais kods un studentu ieinteresēšana latviešu kultūras apgūvē.

Kā vienmēr, letonistu vasaras seminārs tā dalībniekiem bija svarīgs satikšanās brīdis un iedvesmas avots jaunajam darba cēlienam nākamajā akadēmiskajā gadā. Tādēļ abas semināra dienas aizritēja patiesi ieinteresētā un radošā gaisotnē.

Pārstāvētā augstskola	Dalībnieku skaits
Kārļa Universitāte (Prāga, Čehija)	1
Šauļu Universitāte (Kauņa, Lietuva)	1
Vītauta Dižā Universitāte (Kauņa, Lietuva)	2
Viļņas Universitāte (Viļņa, Lietuva)	2
Poznaņas Ādama Mickēviča universitāte (Poznaņa, Polija)	1
Varšavas Universitāte (Varšava, Polija)	2
Helsinku Universitāte (Helsinki, Somija)	1
Greifsvaldes Universitāte (Helsinki, Somija)	1
Stokholmas Universitāte (Stokholma, Zviedrija)	1
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Latvija)	1
Rīgas Stradiņa universitāte (Latvija)	5
Liepājas Universitāte (Latvija)	2

2.5. Valsts valodas attīstība valodas normu avotu izveides, terminoloģijas izstrādes un informācijas tehnoloģiju jomā

Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi. Nr. 18.

Populārzinātnisku rakstu krājums.

Atb. red. I. Druvieta. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2023. 184 lpp. ISSN 1691-273X

Populārzinātniskā rakstu krājuma 18. laidienā gan ietverti analītiski raksti par norisēm latviešu valodā, gan izvērtēti aktuāli valodas prakses jautājumi.

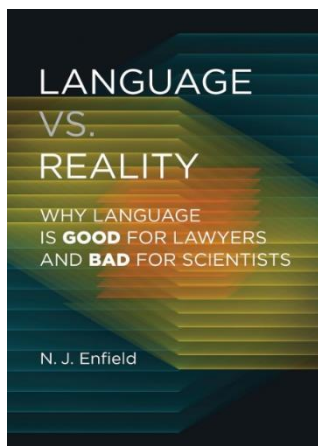
Krājumā aprakstīta digitālo tehnoloģiju ietekme uz valodas attīstību, jauniešu sarunvaloda un tās atspoguļojums literatūrā, jauninājumi sarunvalodā,

aplūkojot automašīnu un motociklu nosaukumus, analizējot anglismus videospēļu valodā, kā arī pētot valodas koda jaukšanu „TikTok” lietotnē. Jaunajā izdevumā iekļauta arī skolēnu valodas prasmes analīze, izvērtējot vidusskolēnu centralizētā eksāmena latviešu valodā rezultātus.

Valodai un valodas lietojumam ir nozīmīga loma iekļaujošas sabiedrības veidošanā, tādēļ krājumā sniegts pārskats par latviešu nedzirdīgo zīmju valodu, iepazīstinot ar zīmju valodas uzbūves, lietojuma un pētniecības aspektiem. Tāpat sniegti ieteikumi baltkrievu personvārdu atveidei, kā arī apkopoti jaunākie atbildīgo institūciju lēmumi valodas jomā – LZA Terminoloģijas komisijas un Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas aktualitātes. Krājumu papildina valodas konsultācijas, pārskats par jaunākajiem izdevumiem latviešu valodniecībā, kā arī „Jauniešu digitālrunas vārdnīca”, kurā ir apkopoti mikroblogošanas vietnē „Twitter” visbiežāk lietotie jauniešu slengismi.

Rakstu krājuma redaktore Ina Druvieta uzsver, ka līdztekus vairākiem zinātniskiem žurnāliem un turpinājumizdevumiem valodniecībā šis ir vienīgais populārzinātniskais rakstu krājums par latviešu valodu. Krājumā atrodama informācija būs noderīga ne tikai valodniekiem, skolotājiem, humanitāro un sociālo zinātņu studentiem, bet arī plašākai sabiedrībai – visiem, kuriem rūp latviešu valodas tagadne un nākotne.

Izdošanai tiek gatavots populārzinātniskā rakstu krājuma „**Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi**” 19. laidiens.

Turpinot tulkojumu sēriju par valodniecības jautājumiem, izdošanai tiek gatavota pasauleslavenā lingvista Nika Enfīlda (*Nick J. Enfield*) grāmata „Valoda pret realitāti: kāpēc valoda der juristiem, bet neder zinātniekiem” (*Language vs. Reality: Why Language Is Good for Lawyers and Bad for Scientists*, 2022). No angļu valodas tulkojusi *Dr. habil. philol. Ina Druvieta*.

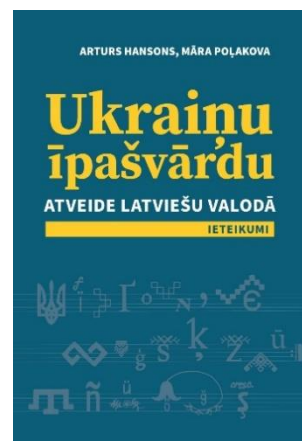
Iznācis izdevums „Ukraiņu īpašvārdu atveide latviešu valodā. Ieteikumi”

Turpinot stiprināt citvalodu īpašvārdu atveides tradīcijas, 2023. gadā Latviešu valodas aģentūrā klajā nācis Artura Hansona un Māras Poļakovas izstrādātais izdevums „Ukraiņu īpašvārdu atveide latviešu valodā. Ieteikumi”.

Ukraiņu īpašvārdi latviešu valodā ilgu laiku ienākuši caur starpniekvalodu, un tiešas atveides gadījumi lietoti retumis. Šajā izdevumā publicētie norādījumi Ukrainas īpašvārdus – vietvārdus un personvārdus – atveido no ukraiņu valodas bez starpniekvalodu palīdzības. Izstrādājot ieteikumus, ņemta vērā dažādā īpašvārdu cilme: tirkū un grieķu cilmes īpašvārdu atveidē ierobežota šīm valodām neraksturīgā palatalizācija. Atsevišķos sarakstos doti Krimas tatāru īpašvārdi: lai arī šie vārdi pārstāv citu valodu saimi, tie pieder pie Ukrainas vietvārdiem un personvārdiem.

„Vajadzīgs un ļoti gaidīts izdevums, kas beidzot ļaus pāršķirt jaunu, tīru lappusi ukraiņu īpašvārdu atveidē latviešu valodā,” vērtē Liene Priede, tulkošanas kvalitātes koordinatore ES Padomē. Savukārt Jānis Kulmanis, izdevniecības „Cits medijs” redaktors un korektors, teic: „Kara apstulbinošajā atklāsmē, cik aplami gadiem ilgi latviešu valodā esam lietojuši ukraiņu vietvārdus un personvārdus, šis izdevums ir praktisks palīgs, kā labot šo vēsturisko netaisnību un ar cieņu atjaunot ukraiņu valodas skanējumu latviski.”

Arturs Hansons ir grāmatu redaktors un korektors, Māra Poļakova – tulkotāja no ukraiņu, baltkrievu, angļu valodas, jidiša, ivrita un citām valodām.

2.6. Zinātniskās un mācību literatūras, izglītojošo un informatīvo materiālu izstrāde un izdošana

Ar **elektroniskas latviešu uzvārdu vārdnīcas** atklāšanu noslēdzās vairāk nekā piecus gadus ilgs darbs, kura gaitā Latviešu valodas aģentūras paspārnē apkopoti, sistematizēti un pētīti latviešu uzvārdi.

Latviešu uzvārdu vārdnīcu sēriju statistikas speciālists un vēsturnieks Ilmārs Mežs bija iecerējis kā skaistu un vērtīgu dāvanu Latvijai simtgadē. Rezultātā Latviešu valodas aģentūrā, sadarbojoties izciliem speciālistiem – vārdnīcu līdzautoriem –, tika izveidots un izdots apjomīgs pētījums „Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos”. Tā pirmajā daļā tika apkopoti Latgales uzvārdi (vārdnīca izdota 2017. gadā), otrā daļa aptvēra Kurzemi, Zemgali un Sēliju jeb vēsturisko Kurzemes un Zemgales hercogisti (izdota 2019. gadā), bet trešajā daļā tika pētīti uzvārdi Vidzemē (izdota 2022. gadā).

Izdevumos ne tikai apkopota informācija par uzvārdiem, bet arī iekļauti saistoši ievadraksti (to autori – Ilmārs Mežs, vēsturnieks Muntis Auns, vietvārdu speciāliste un ģeogrāfe Otilija Kovaļevska, valodnieces Anna Stafecka, Renāte Siliņa-Piņķe un Irēna Ilga Jansone). Nozīmīgu artavu projektā ieguldījusi arī valodniece Sanda Rapa. Piedāvātas ilustratīvi informatīvas kartes un attēli, kuru izstrādē iesaistījās SIA „Jāņa sēta” speciālisti un ģeogrāfs Jānis Turlajs.

Darbs, kas sāks, svinot Latvijas simtgadi, ir turpinājies piecus gadus. Sagaidot Latvijas 105. dzimšanas dienu, tapis jauns resurss par latviešu uzvārdiem. Liekot kopā uzvārdu šķirklus no pētījuma „Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos” un Fizisko personu reģistrā iekļautos uzvārdus, Latviešu valodas aģentūra ir izveidojusi elektronisku latviešu uzvārdu vārdnīcu (izstrādājusi SIA „Efumo”), kuru plānots papildināt un precizēt.

Elektroniskā latviešu uzvārdu vārdnīca: <https://uzvardi.lv/>

Elektroniskās latviešu uzvārdu vārdnīcas reklāmkarogs

Elektroniskās latviešu uzvārdu vārdnīcas atklāšanas pasākuma plakāts

Elektroniskās latviešu uzvārdu vārdnīcas atklāšanas pasākums 2023. gada 23. novembrī

Inga Kaija un Inga Laizāne „Latviešu valodas gramatika. Pamatlīmenis: A1” un „Latviešu valodas gramatika. Pamatlīmenis: A2”. Mācību līdzekļi paredzēti gramatikas apguvei angļiski runājošiem valodas apguvējiem un piedāvā sistēmisku un secīgu gramatikas izklāstu morfoloģijā, sintaksē un vārddarināšanā, kā arī vingrinājumu un uzdevumu kopumu, kas palīdz nostiprināt zināšanas un rosina lietot valodu ikdienā.

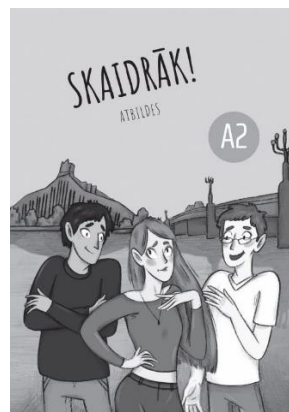
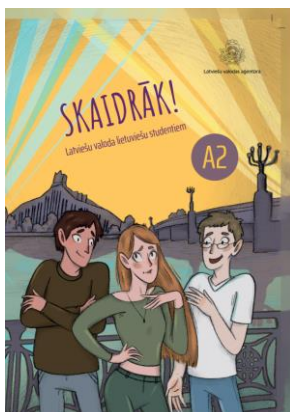
Viļņas Universitātes latviešu valodas pasniedzēju Agnes Navickaites-Klišauskienes, Vītauta Rinkeviča un Egles Žilinskaites-Šinkūnienes veidotā latviešu valodas mācību grāmata un atbilžu burtnīca lietuviešu studentiem „**Skaidrāk! A2**”.

Skaidrāk! A2. Latviešu valodas mācību grāmata lietuviešu studentiem (2. daļa). Mācību grāmata un atbilžu burtnīca.

Autori: Agne Navickaite-Klišauskiene, Vītauts Rinkevičs un Egle Žilinskaite-Šinkūniene. Atb. red. Santa Jērāne

Dizaina un maketa autore A. Rupeika. Rīga: LVA, 2023, 268. lpp.

ISBN 978-9934-617-20-1 (1000 eks.)

Mācību līdzekļu komplekts 1. klasei „Latviešu valoda. 1. klase. 1. un 2. daļa” (mācību grāmata, darba burtnīca, skolotāja grāmata un elektroniskie mācību materiāli).

Mācību līdzekļu komplekts atbilst „Skola 2030” nostādnēm un vadlīnijām un nodrošina pamatizglītības standartā noteikto sasniedzamo rezultātu apguvi latviešu valodā. Mācību līdzekļu komplekts ir domāts visiem Latvijas 1. klašu skolēniem.

Latviešu valoda.

1. klase. I daļa

Autores: Silvija Mickeviča, Marina Fekļistova, Sandra Zariņa, Linda Krastiņa, Liene Valdmane un Vineta Vaivade. Rīga: LVA, 2023. 104 lpp. ISBN 978-9934-617-24-9.

Latviešu valoda. 1. klase. II daļa

Autores: Silvija Mickeviča, Marina Fekļistova, Sandra Zariņa, Linda Krastiņa, Liene Valdmane un Vineta Vaivade.

Mācību līdzekļu komplekts 3. klasei „Latviešu valoda. 3. klase. 1. daļa” (mācību grāmata, darba burtnīca, skolotāja grāmata un elektroniskie mācību materiāli).

Latviešu valoda.

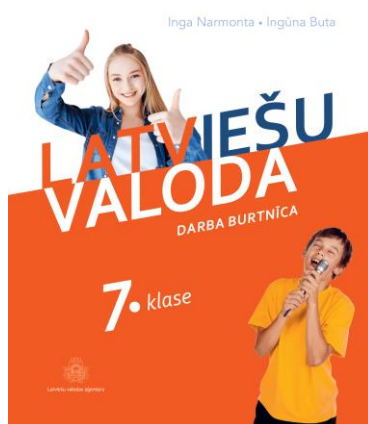
3. klase. 1 daļa

Autores: Silvija Mickeviča, Marina Fekļistova, Sandra Zariņa, Linda Krastiņa, Liene Valdmane un Vineta Vaivade.
Rīga: LVA, 2023.
120 lpp. ISBN 978-9934-617-26-3.

Mācību līdzekļu komplekts 7. klasei „Latviešu valoda. 7. klase” (mācību grāmata, darba burtnīca, kā arī elektroniskie mācību materiāli).

Mācību saturs ir strukturēts, ievērojot šādas pamatzglītības standarta sadaļas: saziņa, tekstveide un valodas struktūra.

Latviešu valoda.

7. klase.

Autores: Inga Narmonta, Inguna Buta.

Rīga: LVA, 2023. 200 lpp. ISBN 978-9934-617-29-4.

Mācies pats!

LVA apkopojusi Latviešu valodas aģentūras veidotos mācību materiālus latviešu valodas apguvei pieaugušajiem (A, B un C valodas prasmes līmenim).

Metodiskie līdzekļi „Māci un mācies latviešu valodā!”

Atbalstam pārejai uz vienotu skolu sagatavoti un publicēti seši jauni metodiskie līdzekļi dabaszinību, matemātikas, sociālo zinību un sociālo zinību un vēstures mācību satura un latviešu valodas integrētai apguvei:

- L. Liškauska. Māci un mācies latviešu valodā! Dabaszinības 1. klasē,
- L. Krastiņa. Māci un mācies latviešu valodā! Sociālās zinības 1. klasē,
- D. Brūna. Māci un mācies latviešu valodā! Matemātika 1. klasē,
- N. Pavlova. Māci un mācies latviešu valodā! Matemātika 4. klasē,
- Z. Dambe. Māci un mācies latviešu valodā! Dabaszinības 4. klasē,
- A. Bergmane. Māci un mācies latviešu valodā! Sociālās zinības un vēsture 4. klasē.

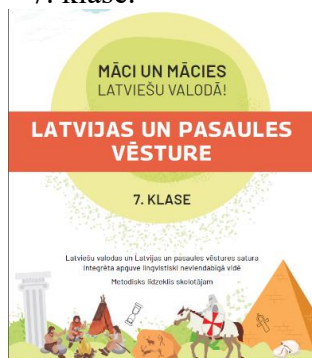
Metodiskajos līdzekļos piedāvāti daudzveidīgu mācību uzdevumu apraksti mācību satura un latviešu valodas integrētai apguvei 1. un 4. klasē mācībām lingvistiski nevienādīgā vidē. Metodiskie komentāri un mācību līdzekļi veidoti un sakārtoti atbilstoši katra mācību priekšmeta programmas parauga 1. un 4. klases tematiem.

Par katru no metodiskajiem līdzekļiem novadīts informatīvs seminārs tiešsaistē. Metodiskie līdzekļi un semināru ieraksti atrodami tīmekļvietnē maciunmacies.valoda.lv.

Sagatavots un publicēts metodiskais līdzeklis Latvijas un pasaules vēstures mācību satura un latviešu valodas integrētai apguvei:

- A. Bergmane un B. Asare. Māci un mācies latviešu valodā! Latvijas un pasaules vēsture 7. klasē.

Metodiskajā līdzeklī piedāvāti daudzveidīgu mācību uzdevumu apraksti Latvijas un pasaules vēstures mācību satura un latviešu valodas integrētai apguvei 7. klasē mācībām lingvistiski nevienādīgā vidē. Metodiskie komentāri un mācību materiāli veidoti un sakārtoti atbilstoši Latvijas un pasaules vēstures mācību priekšmeta programmas parauga 7. klases tematiem. Metodiskais

līdzeklis atrodams maciunmacies.valoda.lv.

Lasi un atklāj pasauli!

Inese Eglīte. Pārskats par 1.–3. klasē izmantojamo daiļliteratūru.

Inese Eglīte. Pārskats par 4.–6. klasē izmantojamo daiļliteratūru.

Sandra Kivleniece. Pārskats par 7.–9. klasē izmantojamo daiļliteratūru.

Notikuši arī 3 tīmekļsemināri-konsultācijas „Lasi un atklāj pasauli!”.

Mācību materiāli 4. klases skolēniem latviešu valodā.

Mācību materiāli – animācijas filmas, terminu vārdnīcas un plakāti – veidoti kā palīglīdzekļi 4. klases skolēniem, mācoties latviešu valodā. Tos var izmantot, lai pilnveidotu skolēnu valoddarbības prasmes integrētā mācību procesā, paplašinātu skolēnu latviešu valodas vārdu krājumu latviešu valodā, literatūrā, dabaszinībās, sociālajās zinībās un matemātikā, atklātu valodas apguves daudzveidīgās iespējas un attīstītu saziņas prasmi, izkoptu prasmi izmantot saziņas situācijai atbilstošus valodas līdzekļus.

2023. gadā pilnveidota lingvokulturoloģiskā latviešu valodas vārdnīca „E-pupa” pēc datu pārneses uz jauno versiju.

Nodrošinātas 8 piedrukas latviešu valodas apguvei. 2023. gadā poligrāfiski pavairoti šādi izdevumi: „Atvērsim vārtus! A2” (3000 eks.), „Laipa A2”, latviešu valodas apguve pieaugušajiem, mācību grāmata (3000 eks.), „Laipa A2”, latviešu valodas apguve pieaugušajiem, mācību grāmata, darba burtnīca (3000 eks.), „Laipa A1”, latviešu valodas apguve pieaugušajiem, mācību grāmata (3000 eks.), „Laipa A1”, latviešu valodas apguve pieaugušajiem, darba burtnīca (3000 eks.), „Mans latviskākais vārds” (2000 eks.), mācību grāmata 7. klasei (3000 eks.), darba burtnīca 7. klasei (3000 eks.).

2.7. Konsultācijas latviešu valodas pareizrakstības, gramatikas, leksikas un valodas stila jautājumos, personvārdu atveides un identifikācijas jautājumos, kā arī valodas apguves jautājumos. Pēc tiesībsardzības iestāžu pieprasījuma sniegtie lingvistiskie atzinumi

Valodas attīstības daļas lingvistes sniedz konsultācijas mutvārdos un rakstveidā, tādējādi nodrošinot Valsts valodas likuma un ar to saistīto normatīvo aktu pilnvērtīgu izpildi, proti, īpašvārdu atveidi un rakstību latviešu valodā saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2004. gada 2. marta noteikumiem Nr. 114 „Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju” un to grozījumiem.

Citvalodu personvārdi rakstāmi latviešu valodā lielā daļā dokumentācijas, piemēram:

- laulību apliecībā, laulājoties ar ārvalstnieku Latvijā;
- dzimšanas apliecībā, Latvijā reģistrējot ārvalstnieku jaundzimušo;
- miršanas apliecībā, Latvijā reģistrējot mirušu ārvalstnieku;
- Latvijas Republikas pasē pēc uzvārda maiņas ārzemēs;
- Latvijas Republikas pasē jaundzimušajiem ārzemēs;
- uzturēšanās atļaujas noformēšanā u. c.

Personvārdi latviešu valodā rakstāmi ne tikai dokumentos, bet arī publikācijās drukātajā presē, ziņu un izklaides portālos, daiļliteratūrā, zinātniskajās publikācijās, tirgvedības tekstos (reklāmās, informācijā presei, pasākumu aprakstos, programmās, plakātos utt.), ministriju un Saeimas izplatītajā informācijā par ārvalstu delegācijām Latvijā u. tml.

Konsultācijas par personvārdu atveidi un pareizrakstību latviešu valodā, kā arī par latviešu valodas gramatikas, stila, pareizrakstības, leksikas jautājumiem sniegtas:

- privātpersonām (personām, kuras iesniedz dokumentus dzimtsarakstu nodaļā laulību reģistrēšanai vai reģistrē jaundzimušos, sabiedrisko attiecību speciālistiem, studentiem, zinātnisku publikāciju veidotājiem, tulkotājiem, redaktoriem, žurnālistiem, skolotājiem, lietvežiem, referentiem, skolēniem, valodas entuziastiem);
- Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nodaļām (Patvēruma lietu nodaļa, Personu statusa kontroles nodaļa, Uzturēšanās atļauju nodaļa, Rīgas nodaļas, Aizkraukles, Alūksnes, Balvu, Cēsu, Daugavpils, Dobeles, Gulbenes, Jelgavas, Jēkabpils, Jūrmalas, Krāslavas, Kuldīgas, Liepājas, Ludzas, Madonas, Ogres, Rēzeknes, Saldus, Talsu, Valkas, Valmieras, Ventspils nodaļa);
- dzimtsarakstu nodaļām (Rīgas nodaļas (Vidzemes, Ziemeļu, Pārdaugavas u. c.), Alūksnes, Augšdaugavas, Ādažu, Bauskas, Cēsu, Liepājas, Salaspils pilsētas dzimtsarakstu nodaļas, Garkalnes, Jēkabpils, Kandavas, Kuldīgas, Liepājas, Līgatnes, Līvānu, Madonas, Mārupes, Preiļu, Ropažu, Saulkrastu, Siguldas, Rēzeknes, Talsu, Tukuma, Valkas, Valmieras, Viļānu novada dzimtsarakstu nodaļa);
- pagastu pārvaldēm, novadu un pilsētu domēm, pašvaldībām (Babītes novada pašvaldība, Jūrmalas pilsētas dome, Rīgas dome, Vecumnieku novada dome u. c.);
- bāriņtiesām (Bauskas novada, Valmieras novada bāriņtiesa), sociālajiem dienestiem;
- Latvijas Republikas vēstniecībām un konsulātiem ārvalstīs (ASV, Beļģijas Karalistē, Grieķijā, Igaunijā, Itālijā, Īrijā, Izraēlā, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē, Vācijā, Venecuēlā);
- Latvijas Republikas Saeimai;

- ministrijām (Aizsardzības ministrija, Iekšlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija (Juridiskais un nekustamo īpašumu departaments, Komunikācijas nodaļa, Profesionālās un pieaugušo izglītības departaments), Ārlietu ministrija (Eiropas departaments, Valsts protokols, Baltijas valstu, Ziemeļvalstu un reģionālās sadarbības nodaļa, Komunikācijas grupa, Āzijas un Okeānijas valstu nodaļa), Tieslietu ministrija (Dzimtsarakstu departaments, Tiesu sistēmas uzraudzības departaments, Juridiskais departaments, Tiesu sistēmas uzraudzības departaments), Labklājības ministrija);

- tiesām (Augstākā Tiesa, Kurzemes apgabaltiesa, Latvijas Republikas Satversmes tiesa, Rīgas apgabaltiesa, Eiropas Savienības Tiesa), prokuratūrām (Ziemeļkurzemes prokuratūra, Daudznozaru specializētā prokuratūra, Ģenerālprokuratūra, Nodokļu un muitas lietu prokuratūra);

- Valsts ieņēmumu dienestam;
- zvērinātiem notāriem;
- Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram;
- Valsts policijai;
- izglītības iestādēm (Latvijas Universitātei, Rīgas Tehniskajai universitātei, Rīgas Stradiņa universitātei);

- kultūras iestādēm, bibliotēkām (Latvijas Fotogrāfijas muzejs, Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienība, mākslas muzejs „Rīgas birža”, Dailes teātris, Ulbrokas bibliotēka);

- laikrakstiem, žurnāliem, izdevniecībām („Brīvā Daugava”, „Dzirkstele”, „Forbes”, „Jelgavas Vēstnesis”, „Kurzemnieks”, „Latvijas Avīze”, „Ventas Balss”, „Saldus Zeme”, apgāds „Zvaigzne ABC”);

- privātiem un valsts uzņēmumiem, tulkošanas birojiem, juridiskajiem birojiem (SIA „HRX”, SIA „Salikti sakārtoti burti”; koncertzāle „Lielais dzintars”, SIA „Eiropas Dzelzceļa līnijas”, SIA „PetFest”, Valsts SIA „Autotransporta direkcija”, IU „Littera”, SIA „Ada plus”, SIA „Toast IT”, Ventspils Augsto tehnoloģiju parks, SIA „Hansab”, SIA „Konteksts”, tvnet.lv, IK „Jurlingva”, SIA „DEPO DIY”, SIA „Jazzcom”, SIA „Parīt būs”, tulkošanas birojs „Valodu koks”, IK „Tempora”, AS „Augstsprieguma tīkls” u. c.);

- bankām (SEB banka, „Citadele”);
- citām valsts, pašvaldību iestādēm, juridiskām personām, kultūras namiem, tautas namiem (Valsts robežsardze, Valsts augu aizsardzības dienests, Valsts kontrole, Nacionālie bruņotie spēki, Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, Ķoņu Tautas nams, Nacionālā enciklopēdija, Latvijas Nacionālā opera un balets, Staru Kultūras nams, LU Bioloģijas institūts).

Īpašvārdu atveidē turpinās aktīva sadarbība ar Latvijas Republikas vēstniecībām ārvalstīs un PMLP – tas saistīts ar faktu, ka 2013. gada 1. oktobrī spēkā stājās Pilsonības likuma grozījumi, kas pieļauj dubultpilsonību. Tieši šī iemesla dēļ ir palielinājies to ārzemēs dzīvojošo potenciālo Latvijas Republikas pilsoņu skaits, īpaši jaunās paaudzes vidū, kuriem nepieciešama personvārdu atveide.

Kopš 2021. gada privātpersonu, dzimtsarakstu nodaļu, PMLP nodaļu, vēstniecību jautājumiem telefoniski un elektroniski pievienojies darbs vienotajā Kultūras informācijas

sistēmu centra datubāzē (termini.gov.lv) jeb FPRIS sistēmā, kurā tiek iesniegti personvārdu atveides pieprasījumi, lielākoties steidzami, proti, atbildami tai pašā dienā.

Sniedzot konsultācijas, sarežģītākos gadījumos, kā arī strīdus gadījumos personvārdu un vietvārdu atveidē konsultantes vēršas pie attiecīgo valodu speciālistiem – universitāšu docētājiem, atzītiem tulkotājiem un redaktoriem. 2023. gadā regulāra sadarbība bijusi ar 13 ekspertiem (angļu, arābu, baltkrievu, franču, grieķu, holandiešu, igauņu, itāļu, islandiešu, japāņu, katalāņu, korejiešu, latīņu, lietuviešu, portugāļu, somu, spāņu, ukraiņu, kā arī ebreju valodām, tāpat arī par latviešu dialektiem un sarežģītākiem latviešu valodas morfoloģijas jautājumiem).

Pēc tiesībsargājošo institūciju un privātpersonu lūguma sniegti 13 atzinumi par atsevišķu teksta fragmentu vai visa teksta izpratni un skaidrojumu no valodas viedokļa. Raksturīgi, ka vairāki atzinumi bijuši par izteikumiem tīmeklī: komentāriem sociālo tīklu platformās, kā *Facebook*, arī naidīgiem komentāriem ziņu portālos. Tāpat bijis jāskaidro vairāku teikumu sintaktiskā izveide likumos, saikļu lietojums.

Valodas attīstības daļas lingvistes sniegušas konsultācijas latviešu valodas pareizrakstības, gramatikas, leksikas un valodas kultūras jautājumos, kā arī uzņēmušas starpnieka lomu, sadarbojoties ar LZA Terminoloģijas komisiju, Valsts valodas centra terminologiem ar terminoloģiju saistītos jautājumos, kā arī ar Latviešu valodas ekspertu komisiju, nododot tai izskatīšanā jautājumus, kuriem nepieciešama normēšana.

Valodas konsultācijas un lingvistiskie atzinumi		Skaitis
Lingvistiskie atzinumi	Kāda vārda, teikuma vai teksta fragmenta skaidrojums no valodas viedokļa	13
Izziņas par personvārdu atveidi un rakstību, par personvārdu identifikāciju	Personvārdu atveide un pareizrakstība; atzinums par dažādās valodās (vai latviešu valodā dažādos laika posmos) rakstītu personvārdu identiskumu, resp., apliecinājums par to, ka dažādās valodās (vai latviešu valodā dažādos laika posmos) atšķirīgi rakstītie personvārdi attiecas uz vienu un to pašu personu	453
Mutiskas konsultācijas (pa telefonu un klātienē)	Personvārdu pareizrakstība, citvalodu īpašvārdu atveide latviešu valodā atbilstoši literārās valodas normām; pareizrakstības,	8790

Elektroniskas konsultācijas (konsultacija@valoda.lv)	pareizrūnas, gramatikas, leksikas un valodas stila jautājumi; atveidoti personvārdi un vietvārdi	10 309
Citvalodu personvārdu atveide latviešu valodā FPRIS (Fizisko personu reģistra informācijas sistēmā)	Personvārdu atveides pieprasījumi no PMLP un dzimtsarakstu nodaļām	8519

LVA lingvistes komentārus un intervijas par valodas jautājumiem sniegušas arī plašsaziņas līdzekļiem – TV3 raidījumam „Bez tabu”, vairākiem laikrakstiem, sevišķi atbildēs uz lasītāju jautājumiem.

Saturiski papildinātas LVA vietnes „Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze” (50 jaunu šķirklū) un „Citvalodu personvārdu atveide latviešu valodā” (1000 jaunu vienību).

Valodas aktualitātes un biežāk uzdotos interesentu jautājumus lingvistes apkopo LVA rakstu krājumā „Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi” – 2023. gadā iznācis rakstu krājuma 18. numurs.

Līdz maijam lingvistes piedalījušās rubrikas „Nedēļas jautājums” veidošanā sociālo tīklu vietnēs „Facebook”, „Twitter” un „Instagram”, oktobrī publicēts atsevišķs valodas padoms. Tiek sagatavotas atbildes uz jautājumiem, kurus uzdod sociālo tīklu platformās (aptuveni 50 jaut.).

Saziņa ar sabiedrību plašsaziņas līdzekļos par dažādiem valodas jautājumiem

- Laikrakstam „Dzirkstele” sagatavota atbilde „Kā pareizi – pašdarbība vai amatiermāksla?” 03.02.2023.
- Laikrakstam „Dzirkstele” sagatavota atbilde par lielo sākumburtu Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku nosaukuma rakstībā. 07.02. 2023.
- Laikrakstam „Dzirkstele” sagatavota atbilde „Par glāzi, kurā ir ūdens”. 10.11.2023.
- Sižets „Bez tabu” par personvārdu *Felisia*. 19.12.2023. (Zilgalve, Evelīna)

2.8. Pasākumi, kas popularizē valsts valodas apguvi, veicina tās lietojumu un sekmē sabiedrības līdzdalību valsts valodas politikas īstenošanā

Dzimtās valodas diena

Starptautiskā dzimtās valodas diena pasaulē tiek svinēta 21. februārī. Tās mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību dzimtās valodas vērtībai saziņā un sapratnē.

Dzimtās valodas dienā Latviešu valodas aģentūra sveica skolēnu radošo darbu konkursa „Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā” uzvarētājus.

Konkursā sagaidījām ļoti lielu pieteikumu skaitu – **1023 radošos darbus** – esejas, dzejoļus, domrakstus un zīmējumus no Latvijas un latviešu skolām ārzemēs: 689 – literāros darbus un 334 zīmējumus. No katras skolas varēja iesūtīt tikai deviņus darbus, tas nozīmē, ka konkursā piedalījās daudz vairāk bērnu un jauniešu.

Konkursā piedalījās skolēni no dažādiem Latvijas novadiem un arī no latviešu skolām pasaulē – Ņujorkas Latviešu ev. lut. draudzes Ņūdžersijas pamatskolas, Vašingtonas Latviešu ev. lut. draudzes pamatskolas, Mineapoles un Sentpolas Latviešu skolas, Briseles 2. Eiropas skolas, Bostonas Latviešu skolas, Tallinas Eiropas skolas un Hāgas Eiropas skolas. Darbus iesūtīja arī Latviešu valodas aģentūras tālmācības platformas *Clasflow* valodas apguves nodarbību audzēkņi no dažādām valstīm. Esam patiesi iepriecināti par skolēnu lielo atsaucību.

Žūrijas komisija (literatūrzinātniece, Latvijas Universitātes profesore, mācību grāmatu autore I. Stikāne, māksliniece, grāmatu „Koko un Riko” zīmējumu autore L. Lošina, *UNESCO LNK* ģenerālsekretāre B. Moļņika, rakstnieks V. Rūmnieks un Latviešu valodas aģentūras projektu vadītāja V. Līcīte-Meldere) spraiģā diskusijā vērtēja un noteica labākos radošos darbus. Uzvarētāju saraksts *šeit*.

Godalgoto darbu autori balvas un diplomus ar pasta sūtījumu saņēma savās skolās.

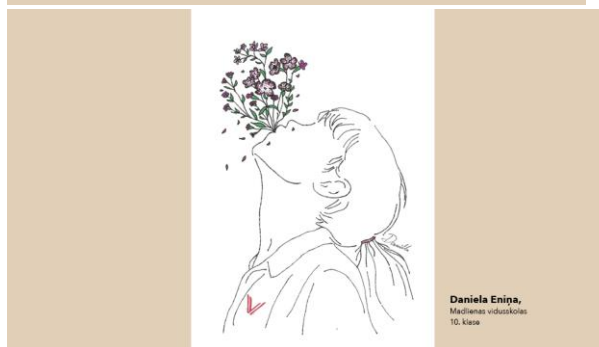
Arī 2023. gadā tika turpināta skolēnu radošo darbu izdevumu sērija, un interesantākie darbi iekļauti grāmatā. Skolēnu radošo darbu sērijā izdotas jau septiņpadsmit grāmatas. Visas grāmatas brīvpieejā ir atrodamas Latviešu valodas aģentūras mājaslapā, meklējiet *šeit*.

Turpinājām veiksmīgi iesākto sadarbību ar Latvijas Radioteātri.

Dzimtās valodas dienai sagatavojām 10 videosveicienus, kur skolēni lasīja savus darbus. Videoklipa režisors Dāvids Ernštreits, operatori – Jānis Saļms, Normunds Pavlovskis.

Skolēnu videosveicieni ievietoti Latviešu valodas aģentūras tīmekļvietnē www.valoda.lv.

Vairāk par konkursu lasiet valoda.lv.

Radioteātrī iestudēti skolēnu darbu lasījumi „Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā”

2023. gada novembra trīs svētdienās un decembra pirmajā svētdienā (12., 19., 26. novembrī un 3. decembrī) pulksten 10.35 Latvijas Radio 1 skanēja Radioteātrī sagatavotais iestudējums „Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā”, kurā aktieri Inga Misāne-Grasberga un Gundars Grasbergs lasīja Latviešu valodas aģentūras rīkotā skolēnu radošo darbu konkursa fragmentus.

Režisors Valdis Lūriņš sacīja: „Kopā ar aktieriem Radio ierakstījām Jūsu darbiņus. Tie mums sagādāja īstu prieku un apbrīnu. Darbus lasot, aiz vārdiem varējām ieraudzīt Jūs pašus – tik dažādus, domājošus, drosmīgus un nebēdnīgus. Skaistus! Pirmklasniekus un topošos absolventus.

Brīžiem apbrīnā iepletām mutes, izgaršojot uzrakstīto. „Latviešu valoda ir kā konfekte.” Jā! Tas mums pat prātā nebija ienācis! Kad finišējām, sapratām *cepuri nost* Latviešu valodas aģentūrai, kopjot latviešu valodu, to atbrīvojot no liekā. Kā savulaik Imants Ziedonis ar domubiedriem atbrīvoja aizaugušos Latvijas dižozolus. Jā, arī „valoda ir kā ozols”,

un „ja nav valodas, aiziet bojā tauta un valsts”. „Mums pieder daudz, mums pieder zeme, mums pieder debesis.” „Latviešu valodai jādzīvo!”

Iestudējuma režisors Valdis Lūriņš, skaņu režisors Valdis Zilveris, redaktore Dzintra Matuzāle, producete Māra Eglīte, projekta vadītāja Velga Līcīte-Meldere.

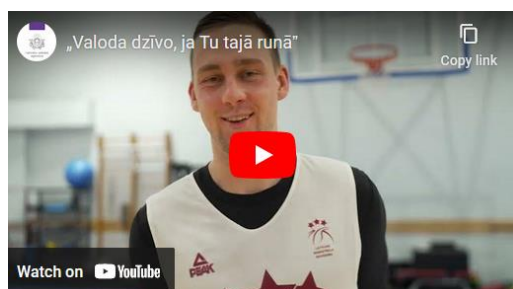

Iestudējuma režisore Dzintra Matuzāle rakstīja: „Paldies par iespēju atgādināt latviešiem, ka esam latvieši. Un mums ir sava valoda, mums ir sava valsts”.

Raidījuma 1. daļa. 	Raidījuma 2. daļa. 	Raidījuma 3. daļa. 	Raidījuma 4. daļa.
---	---	---	---

Sagatavota un izdota grāmata „Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā”

Latviešu valodas aģentūra sagatavojusi un izdevusi skolēnu radošo darbu grāmatu „Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā”, kurā apkopoti gandrīz 500 skolēnu konkursa darbi – domraksti, dzejoļi un zīmējumi. Grāmatas redaktors – Valdis Rūmnieks.

Grāmatas atvēršanas video.

Konkursā „Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā” piedalījās 1023 skolēni no Latvijas un latviešu skolām pasaulē. Tā kā no vienas skolas varēja iesūtīt ne vairāk kā deviņus darbus, saņēmām labākos no labākajiem. Interesantākie skolēnu darbi dzīvo tālāk grāmatā, Radioteātra iestudējumā un skolēnu lasījumos.

- Grāmata elektroniski šķirstāmā formā.

- Savukārt *pdf formāta izdevumā*, satura rādītājā uzklikšķinot uz skolēna vārda un uzvārda, uzreiz redzēsiet konkrētā skolēna veikumu.
- Skolēnu darbu fragmentus varat noklausīties *Radioteātra iestudējumā – aktieru Ingas Misānes-Grasbergas un Gundara Grasberga lasījumā*.
- Videoklipus, kuros skolēni lasa savus darbus, varat noskatīties un noklausīties šeit: <https://valoda.lv/valsts-valoda/valoda-dzivo-ja-tu-taja-runā-tu-runā/>.

Katram grāmatas līdzautoram un viņa skolotājam sagatavots autoreksemplārs.

Skolēnu radošo darbu konkursu sērijā šī ir jau septiņpadsmitā grāmata.

Ar Latviešu valodas aģentūras skolēnu konkursu grāmatām brīvpieejā var iepazīties šeit: <https://valoda.lv/gramatas/radoso-darbu-krajumi/>.

Grāmatu var iegādāties Latviešu valodas aģentūrā.

„Kamēr vien Latvijā būs cilvēki, kas ciena un mīl savu valodu, un tajā runā, latviešu valodai būs saules mūžs,” tā rakstījusi Elīza Evelīna Pētersone no Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas 11. klases.

Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā. **Tu runā?**

Ceļojošā fotoizstāde „Kļūdiēs tā, lai citiem prieks”

Ceļojošā fotoizstāde „Kļūdiēs tā, lai citiem prieks” ceļo pa Latviju bibliotēkām jau sešus gadus. 2023. gadā izstāde bija apskatāma Madonas novada bibliotēkā, vairākās novada bibliotēkās, kā arī Pārventas bibliotēkā.

Svinot valodas svētkus, Latviešu valodas aģentūra izsludināja fotogrāfiju un stāstu konkursu „Kļūdiēs tā, lai citiem prieks” (26.09.–18.11.2017.). Konkursā dalībnieki tika

aicināti saskatīt apkārtējā vidē esošās valodas zīmes, kas piesaista uzmanību ar neparastu iztēli, vārdu spēlēm, asociācijām, liek pasmaidīt un priecāties par valodas tēlainību, zīmju autoru jaušu vai nejašu radošumu.

Fotoizstādē pierādījusi sabiedrības vēlmi paskatīties uz valodu ar smaidu un vieglumu.

Eiropas valodu dienas pasākumi

Latviešu valodas aģentūra katru gadu aicina iedzīvotājus uz ikgadējiem valodas svētkiem – Eiropas Valodu dienas pasākumiem. 26. septembrī Eiropas Savienības dalībvalstīs kopš 2001. gada svin Eiropas Valodu dienu, kad īpaša uzmanība tiek pievērsta Eiropas valodām, valodu daudzveidībai un to apguvei. Jau deviņpadsmito gadu šos pasākumus organizēja un koordinēja Latviešu valodas aģentūra, iesaistot daudzus sadarbības partnerus.

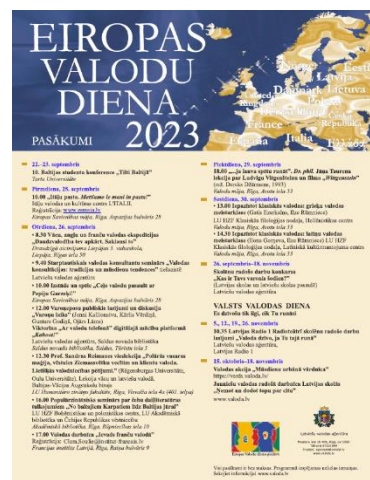
Eiropas Valodu dienas pasākumu programma bija notikumiem bagāta, daudzi pasākumi notika gan pirms, gan pēc šī datuma.

No 22. līdz 23. septembrim Tartu Universitātē norisinājās **desmitā starptautiskā Baltijas valstu studentu konference „Tilti Baltijā”** (*Bridges in the Baltics*).

Pirmdien, 25. septembrī, notika pasākums **„Itāļu pasta. Mettiamo le mani in pasta!”**. Interesenti varēja nākt un atklāt itāļu pastu noslēpumus. Tā bija nodarbība, kurā varēja pagatavot pastu pēc itāļu virtuves tradīcijām un iemācīties dažādo makaronu veidu nosaukumus itāļu valodā. Pasākumu piedāvāja Itāļu valodas un kultūras centrs „L’Italli”. Pasākums notika Eiropas Savienības mājā (Rīgā, Aspazijas bulvārī 28).

Otrdien, 26. septembrī, notika:

- **Vācu, angļu un franču valodu ekspedīcijas „Daudzvalodība tev apkārt. Saklausīto”**. Pasākums skolēniem Draudzīgā aicinājuma Liepājas 5. vidusskolā, Liepājā, Rīgas ielā 50.

- Latviešu valodas aģentūra aicināja svinēt Eiropas Valodu dienu ar starptautisku valodas konsultantu semināru „**Valodas konsultācijas: tradīcijas un mūsdienu tendences**” („Language consultations: traditions and current trends”) tiešsaistē. Seminārā par valodas konsultāciju sniegšanas tradīcijām, piedāvātajiem digitālajiem rīkiem un pētījumiem par valodas normām stāstīja valodas konsultanti no Islandes, Slovākijas, Norvēģijas, Somijas, Dānijas, Igaunijas, Nīderlandes, Slovēnijas, Čehijas, Lietuvas un Latvijas. Seminārs notika tiešsaistē Zoom platformā. Pasākums bija angļu valodā ar sinhrono tulkojumu latviešu valodā. Semināra programma latviešu valodā, angļu valodā (workshop programme), referātu kopsavilkumi (abstracts).
- Eiropas Savienības māja piedāvāja **izstādi un spēli „Ceļo valodu pasaulē ar Pepiju Garzeķi”**, kā arī norisinājās saruna „**Pepija Garzeķe – es un Tu**”. Pasākumu piedāvāja Eiropas Savienības māja (Rīga, Aspazijas bulvāris 28).
- „**Varoņeposu publiskie lasījumi un diskusija „Varoņu laiks”**”! Pasākums par varoņību somu, igauņu un latviešu eposos. Par šiem jautājumiem diskutēja Kārlis Vērdiņš, Guntars Godiņš, Jenni Kallionsivu, Ojārs Lāms. Interesentiem bija iespēja piedalīties publiskajos varoņeposu lasījumos. Pasākuma noslēgumā norisinājās **viktorīna „Ar valodu telefonā”** digitālajā mācību platformā „Kahoot”. Pasākums notika Saldus novada bibliotēkā Saldū, Tūristu ielā 3.
- Baltijas-Vācijas Augstskolu birojs aicināja piedalīties *profesores Dr. Sandras Reimanes (Sandra Reimann, Rēgensburgas Universitāte, Oulu Universitāte)* vieslekcijā „**Polārās vasaras maģija, vēstules Ziemassvētku vecītim un klientu valoda. Lietišķās valodniecības pētījumi Ziemeļvalstu un Vācijas kontekstā**”. Valoda: vācu, ar sinhrono tulkojumu latviešu valodā. Pasākums notika Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes 401. telpā, Visvalža ielā 4a, Rīgā (un tiešsaistē Zoom platformā).
- **Populārzinātnisks seminārs un diskusija par čehu daīlliteratūras tulkojumiem „No baltajiem Karpatiem līdz Baltijas jūrai 2”**. Pasākumu piedāvāja Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Bohēmistikas un polonistikas centrs, LU Akadēmiskās bibliotēka un Čehijas Republikas vēstniecība. Norises vieta: Akadēmiskā bibliotēka, Rīga, Rūpniecības iela 10.
- **Valodas darbnīca „Ievads franču valodā”**. Pasākumu piedāvāja Francijas institūts Latvijā, Rīgā, Raiņa bulvārī 9.
„...ja lauva spētu runāt”. *Dr. phil. Jāņa Taureņa lekcija par Ludvigu Vitgenšteinu un filma „Wittgenstein”* (rež. Dereks Džārmens, 1993). Pasākumu piedāvāja Valodu māja. Norises vieta: Rīga, Avotu iela 33.
 Bija iespēja piedalīties valodu meistarklasēs.
- „**Iepazīstot klasiskās valodas: grieķu valodas meistarklase**” (Gatis Ezerkalns, Ilze Rūmniece). Pasākumu piedāvāja Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Hellēnistikas centrs un Valodu māja. Pasākumu norises vieta: Valodu māja, Rīga, Avotu iela 33
- „**Iepazīstot klasiskās valodas: Latīņu valodas meistarklase**” (Ilona Gorņeva, Ilze Rūmniece). Pasākumu piedāvāja Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Latīniskā kultūrmantojuma centrs un Valodu māja. Pasākumu norises vieta: Valodu māja, Rīga, Avotu iela 33.

Eiropas Valodu dienas turpinājumā gatavojāmie Valsts valodas dienas svinēšanai.

Novembra svētdienu rītos (**12., 19., 26. novembrī**) plkst. **10.35** Latvijas Radio 1 „Latvijas Radioteātri” skolēnu radošo darbu lasījumi „Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā”. Skolēnu darbus lasīja aktieri. Režisors Valdis Lūriņš. Latviešu valodas aģentūra, Latvijas Radio 1.

15. oktobris–18. novembris. Valodas akcija „Mūsdienu urbānā vārdnīca”. Aicinājām visus piedalīties akcijā un iesniegt savā ikdienas valodā biežāk lietotos sarunvalodas vārdus, arī aizguvumus, skaidrot to nozīmi, piedāvāt savu ieteikumu vārda lietojumam latviešu valodā: <https://vards.valoda.lv/>

Latviešu valodas aģentūra piedāvāja **jauniešu valodas radošās darbnīcas Latvijas skolās „Ņemot un dodot topu par citu”.** Detalizētāka informācija Latviešu valodas aģentūras mājaslapā: <https://valoda.lv/jauniesu-valodas-radosa-darbnica-latvijas-skolas/>.

26. septembris–18. novembris. Skolēnu radošo darbu konkurss „Kas ir Tavs varonis šodien?”. Piedalījās Latvijas skolas un latviešu skolas pasaulē. Latviešu valodas aģentūra izsludina ikgadējo skolēnu radošo darbu konkursu „Kas ir Tavs varonis šodien?” un aicinājām tajā piedalīties skolēnus no Latvijas skolām un latviešu skolām pasaulē. Konkurss norisinājās no 26. septembra līdz 18. novembrim. No katras skolas deviņus labākos darbus (domrakstus un zīmējumus) gaidījām Latviešu valodas aģentūrā.

Valsts valodas diena

Viena no valstiskās, nacionālās piederības un apziņas pamatvērtībām ir valoda. Mums tā ir latviešu valoda. Lai īpaši godātu latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu Latvijā, svētku, atceres un atzīmējamo dienu kalendārā pēc bijušā Valsts prezidenta Egila Levita ierosinājuma **15. oktobrī** tiek svinēta **Valsts valodas diena**. Šis datums nav izvēlēts nejauši. 1998. gada 15. oktobrī Satversmes 4. pantā tika nostiprināta valsts konstitucionālā vērtība: „Valsts valoda Latvijas Republikā ir latviešu valoda.”

Valsts valodas dienai veltīts Latviešu valodas aģentūras konkurss 5.–12. klašu skolēniem!

Konkursā piedalījās 13 003 dalībnieki no Latvijas skolām, kā arī no diasporas skolām Lielbritānijā, Igaunijā, ASV, Īrijā, Grieķijā, Itālijā, Zviedrijā un Vācijā. Uz visiem konkursa

jautājumiem atbildējuši 6 180 dalībnieku, taču pareizas atbildes sniedza 684 konkursa dalībnieki.

Latviešu valodas aģentūras dalība jauniešu festivālā „KOPUMS”

12. augustā LVA piedalījās jauniešu festivālā „KOPUMS” (<https://jaunatne.gov.lv/pasakumi/pasakumi/jauniesu-festivals-kopums-2023/>), kas notika 2023. gada Latvijas Jauniešu galvaspilsētā Bauskā. Festivāla vadmotīvs bija „Jaunieti, kāds ir Tavs stāsts?”, tādēļ mūsu teltī varēja dalīties ar savu viedokli un attieksmi pret jauniešu valodu, lemt vārdu nākotni, iekāpt valodnieka korpēs un uzzināt ko jaunu!

Visas dienas garumā jaunieši varēja apmeklēt piecus jauniešu valodas stūrus un:

- atkost vispopulārākos valodas mītus;
- būt vārdu līdzjutējs un balsot par uzvarētāju „Vārdu duelī”;
- veidot anglicismu mākonī;
- izaicināt draugu uz valodas viktorīnu;
- darināt vēl nedzirdētus jaunvārdus un laimēt balvas.

Latviešu valodas aģentūras dalība 21. Cēsu novada Jauniešu dienā

26. augustā Latviešu valodas aģentūras teltī bija pieejamas vairākas stacijas, kurās jauniešiem bija iespēja izteikt viedokli par aktuāliem valodas stereotipiem, piedalīties „Vārdu duelī”, radīt latviskojumus un jaunvārdus jauniešu valodā aktuāliem anglismiem. Dienas galvenā aktivitāte bija valodas viktorīna spēļu platformā „Kahoot”. Šo aktivitāšu mērķis bija veicināt izpratni par latviešu valodas bagātību, viedokļu dažādību un jauniešu aktīvas iesaistīšanās nozīmi valodas attīstībā.

Jauniešu valodas pieci stūri jeb
**NĒMOT UN DODOT
TOPU PAR CITU**

26. augusts, plkst. 16.00–21.00
Cēsis, Rožu laukums

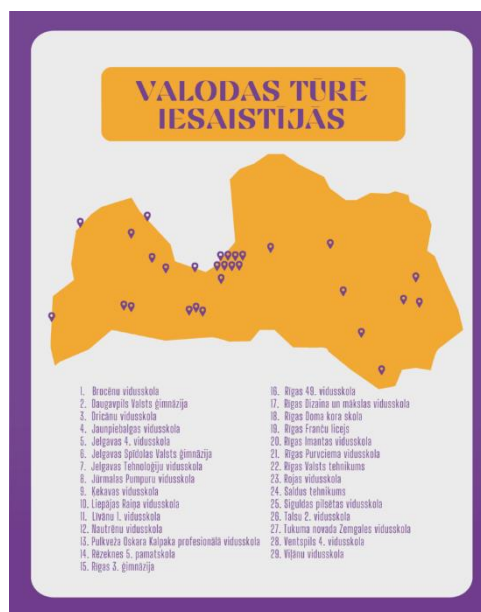
„Language” un Creativity ikonās autors: Becris (Noun Project)

Jauniešu valodas tūre „Ņemot un dodot topu par citu”

Pildot Valsts valodas politikas pamatnostādnēs minēto 3.5. uzdevumu, kurā minēta jauniešu iesaiste lingvistiskās vides veidošanā un latviešu valodas prestiža stiprināšanā, Latviešu valodas aģentūra no 2023. gada 20. septembra līdz 14. decembrim organizēja **jauniešu valodas tūri** „Ņemot un dodot topu par citu”, kas paredzēta vidusskolas skolēniem. Tūrē piedalījās ap 1830 skolēnu no 29 Latvijas izglītības iestādēm, un pasākums kopā rīkots 45 reizes. Pasākuma mērķi bija šādi:

1. noskaidrot, kā angļu valodas valdošās pozīcijas interneta vidē ietekmē jauniešu komunikācijas paradumus un mazina latviešu valodas lietojuma un apguves pievilcību (8. risināmais jautājums Valsts valodas politikas pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam);
2. uzzināt vairāk par aktuālajām tendencēm latviešu un angļu valodas lietojumā jauniešu savstarpējā saziņā;
3. stiprināt dialogu ar jauniešiem un ļaut viņiem dalīties ar savu viedokli par valodu;
4. rosināt jauniešus domāt par daudzveidīgām izteikšanās iespējām latviešu valodā, valodas jaunrades potenciālu, valodas mītiem un līdzdalību valodas pilnveides procesā.

Gūtie iespaidi, atziņas un skolotāju un skolēnu atsauksmes tika apkopotas **informatīvajā materiālā**, kas ir pieejams jebkuram interesentam Latviešu valodas aģentūras vietnē valoda.lv.

Informatīvajā materiālā pieejami rezultāti par trim no piecām valodas tūrē piedāvātajām aktivitātēm: „Vārdu duelis”, „Anglicismu mākonis” un „Esi Alunāns!”. Aktivitātēs „Anglicismu mākonis” un „Esi Alunāns!” apkopotas skolēnu piedāvātās rakstības formas un identificēti trīs rakstības principi:

1. angļu valodas forma (rakstība un izruna atbilst angļu valodai);
2. latviešu valodas forma (rakstība latviešu valodā atbilst vārda izrunai svešvalodā, vārds vai frāze iekļauta latviešu valodas sistēmā);
3. hibridforma (vārda pierakstam angļu valodā pievienotas latviešu valodai raksturīgas galotnes vai izskaņas).

Skolotāji atsauksmēs atzīst, ka pasākuma metodika palīdzēja dažādot mācību priekšmeta saturu, ļaujot izziņāt aktuālus mūsdienu valodas jautājumus, kā arī gūtās idejas palīdzēs turpmākā darbā ar jauniešiem.

Akcija „Valoda smaids”

Ikdienā valodu lietojam dažādu mērķu sasniegšanai. Mēs apzināti un neapzināti spēlējamies ar to, un valoda spēlējas arī ar mums. Tā rodas jauši nejauša lingvistiskā jaunrade, veidojas asociācijas un raisās smaids. Akcijā „Valoda smaids” Latviešu valodas aģentūra aicināja pievērst uzmanību šīm valodas rotaļām mūsu ikdienā.

Kādas spēles valoda izspēlējusi ar jums, kādas pozitīvas emocijas raisījusi? Pārsteidzošas idiomas, neveikla pārrakstīšanās, pārteikšanās, pārklaušanās, un rodas jauns stāsts. Mums apkārt – dialogos, pilsētvidē, tīmekļvietnēs, e-pasta un citās sarakstēs, grāmatās, žurnālos u. tml. – ir tik daudz pozitīvu emociju raisošā!

Aicinājām piedalīties akcijā un tīmekļvietnē vards.valoda.lv iesūtīt savus stāstus par pašu un citu radītiem valodas pārpratumiem, kas likuši pasmaidīt. Bija iespējams balsot par iesūtītajiem piemēriem. Lielāko atbalstu saņēmušie ieguva balvas.

Akcija norisinājās no 2023. gada 11. aprīļa līdz 31. maijam. Akcijas lozungs bija Vairāk smaids, vairāk labvēlības!

Akcijā „Valoda smaids” iesniegtos 112 vēstījumus iespējams lasīt akcijas vietnē:
<https://vards.valoda.lv/arhivs/>

Akcijas „Valoda smaids” reklāmkarogs

Dalība Latvijas Grāmatu izstādēs

Kā ierasts, LVA no 3. līdz 5. martam piedalījās *Latvijas Grāmatu izstādē 2023* Ķīpsalā, savukārt 3. un 4. novembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā LVA piedalījās Rīgas Grāmatu svētkos.

Atbalsts lībiešu valodas un kultūras apgvei un popularizēšanai

Lai nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu atbilstoši Valsts valodas politikas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam plānotajam uzdevumam 1.5. „Veicināt lībiešu valodas vitalitāti”, finansiāli atbalstīta vasaras skolas norise lībiešu valodas un kultūras apgvei „Mierlinkizt 2023”, kas no 2022. gada 27. jūlija līdz 5. augustam notika Mazirbē – nu jau 29. reizi. Vasaras skolu organizēja biedrība „Līvu (lībiešu) savienība (Līvōd Īt)”.

Arī 2023. gadā bērni un jaunieši ir daudz darījuši, daudz mācījušies, daudz strādājuši, daudz radījuši un daudz dzīvojuši lībiešu pasaulē. Un lībiešu pasaulē viss tiek saukts lībiski, tāpēc vasaras skolas jaunieši teica „tienū” Izglītības un zinātnes ministrijai – *Opātoks ja tieud ministrij* – un Latviešu valodas aģentūrai – *Leļ kīel aģentūr* – par atbalstu un finansiālu nodrošinājumu.

2.9. Sadarbība ar starptautiskajām institūcijām valodas politikas jomā

20. ikgadējā EFNIL konference notika 2023. gada 11., 12. un 13. oktobrī Ļubļanā (Slovēnijā). 2023. gada konferences galvenā tēma – „Cilvēkiem cilvēku radīts: tiešsaistes vārdnīcas, valodu portāli un valodu lietotāju loma” (*By the People, for the People: Online Dictionaries, Language Portals, and the Role of Language Users*) notika Ļubļanā (Slovēnijā). Konferenci rīkoja Eiropas Nacionālo valodas institūciju federācija (*European Federation of National Institutions for Language*) un Frana Ramovša Slovēņu valodas institūts (*Fran Ramovš*

Institute of the Slovenian Language).

Vairāk informācijas.

Nākamā konference notiks Tbilisi (Gruzijā) 2024. gada 23.–25. septembrī.

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

LVA sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar 2013. gada 10. septembra MK noteikumiem Nr. 790 „Latviešu valodas aģentūras maksas pakalpojumu cenrādis”.

Programmas 04.00.00. „Valsts valodas politika un pārvalde” finansējums un izlietojums

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 897 823	2 113 171	2 122 262
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 701 032	1 863 038	1 863 038
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	196 791	237 745	246 836
1.3.	Transferti	–	12 388	12 388
2.	Izdevumi (kopā)	1 895 562	2 124 506	2 115 957
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 752 004	2 024 487	2 032 923
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	1 436 228	1 814 487	1 806 923
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	315 776	226 000	226 000
2.2.	Kapitālie izdevumi	143 558	84 019	83 033

**Programmas 01.11.00 „Pedagogu profesionālās kompetences pilnveidošana”
finansējums un izlietojums**

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	84 250	104 900	104 900
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	84 250	104 900	104 900
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	–	–	–
1.3.	Transferti	–	–	–
2.	Izdevumi (kopā)	84 250	104 900	104 900
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	84 250	104 900	104 900
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	84 250	104 900	104 900
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	–	–	–
2.2.	Kapitālie izdevumi	–	–	–

**Programmas 07.00.00. „Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju uzturēšana un
attīstība” finansējums un izlietojums**

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)		8 000	8 000
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem		8 000	8 000
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	–	–	–
1.3.	Transferti	–	–	–
1.4.	Ārvalstu finanšu palīdzība			
2.	Izdevumi (kopā)	-	8 000	8 000
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-		
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	-		
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	–	–	–
2.2.	Kapitālie izdevumi		8 000	8 000

Programma 63.00.00. Eiropas Sociālā fonda projekts „Kompetenču pieeja mācību saturā”, līgums Nr. 8.3.1.1/16/I/002

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	223 948	200 153
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	-	223 948	200 153
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-		
1.3.	Transferti	-		
2.	Izdevumi (kopā)	-	223 948	200 153
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	223 948	200 153
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	-	223 948	200 153
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	-		
2.2.	Kapitālie izdevumi	-		

Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda finansējums un izlietojums projektā „Latviešu valodas apguve, lai sekmētu trešo valstu pilsoņu iekļaušanos darba tirgū”, līgums Nr. PMIF/2016/1/03.

Programmas 70.12.00. „Eiropas Kopienas programmu īstenošana” finansējums un izlietojums

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	71 296	125 386	83 399
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	71 296	114 986	72 999
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	Transferti	-	-	-
1.4.	Ārvalstu finanšu palīdzība		10 400	10 400
2.	Izdevumi (kopā)	71 296	125 386	83 299
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	71 296	111 486	72 369
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	71 296	111 486	72 369
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	-	-	-
2.2.	Kapitālie izdevumi		13 900	10 929

Programmas 97.01.00. „Ministrijas centrālā aparāta nodrošināšana” finansējums un izlietojums

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)		16 000	16 000
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem		16 000	16 000
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	–	–	–
1.3.	Transferti	–	–	–
1.4.	Ārvalstu finanšu palīdzība			
2.	Izdevumi (kopā)	-	16 000	16 000
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	16 000	16 000
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	-	16 000	16 000
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	–	–	–
2.2.	Kapitālie izdevumi			

Programmas 99.00.00 „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” finansējums un izlietojums

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	35 854		
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	35 854		
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	–	–	–
1.3.	Transferti	–	–	–
2.	Izdevumi (kopā)	35 854		
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	35 854		
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	35 854		
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	–	–	–

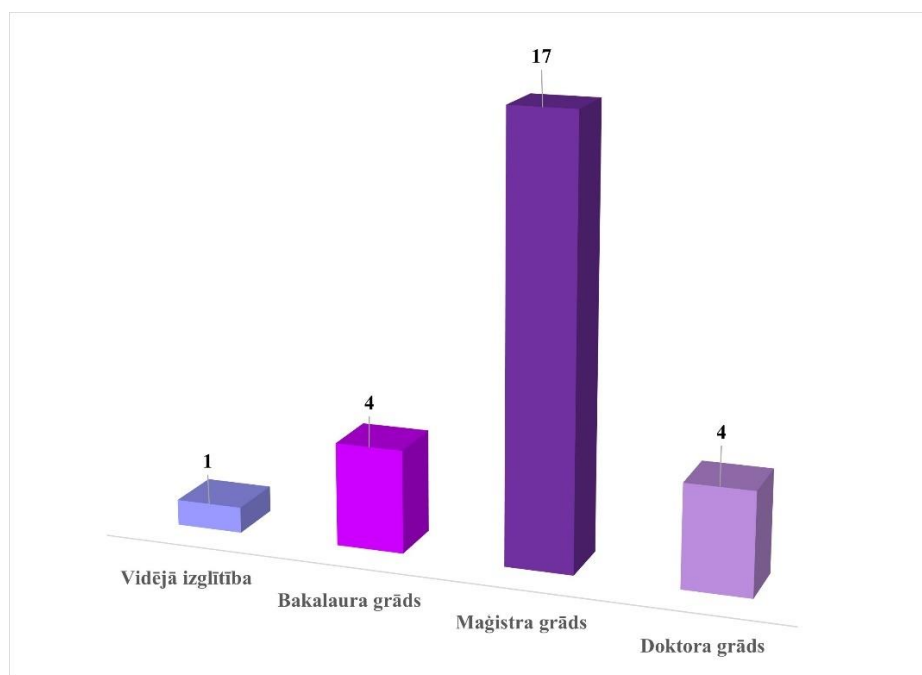
Valsts budžeta un ES projektu izlietojuma kopsavilkums

Nr.p.k.	Finanšu rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 089 223	2 591 405	2 534 714
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 892 432	2 330 872	2 265 090
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	196 791	237 745	246 836
1.3.	Transferti	-	12 388	12 388
1.4.	Ārvalstu finanšu palīdzība		10 400	10 400
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 943 404	2 496 821	2 426 346
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	1 627 628	2 270 821	2 200 346
2.1.2.	Subsīdijas un dotācijas	315 776	226 000	226 000
2.2.	Kapitālie izdevumi	143 558	105 919	101 963

4. LATVIEŠU VALODAS AĢENTŪRAS PERSONĀLS

LVA nolikumā noteiktās funkcijas un uzdevumus saskaņā ar amatu sarakstu īstenoja 27 darbinieki. 2023. gadā darbā tika pieņemti 3 darbinieki, bet darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas ar 2 darbiniekiem.

Gandrīz visiem LVA darbiniekiem ir augstākā izglītība, tajā skaitā 4 darbiniekiem ir doktora grāds, 17 – maģistra grāds, 4 – bakalaura grāds un 1 – vidējā izglītība.

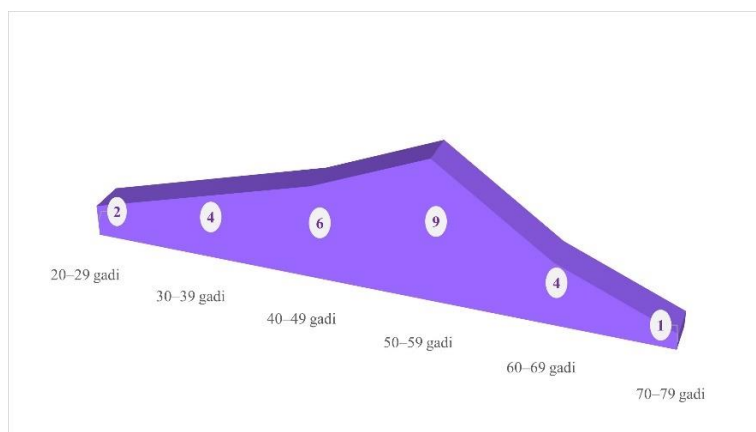
2023. gadā 1 LVA darbinieks aizstāvēja doktora grādu:

- DU Sociālo zinātņu fakultāte. Sociālo zinātņu doktora studiju programma, promocijas darba tēma – „Pedagogu uzskati par medijpratību kā rīcībspējas komponenti mediju izglītības kontekstā”.

1 LVA darbinieks raksta promocijas darbu doktorantūrā:

- LU Humanitāro zinātņu fakultāte. Valodniecības doktora studiju programma, promocijas darba tēma – „Partikulu funkcijas izteikumā un tekstā”;

LVA darbinieku vecums

LVA darbinieku zinātniskās/populārzinātniskās publikācijas

LVA valodas konsultantes. Valodas konsultācijas. *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi*. Populārzinātnisku rakstu krājums. Nr. 18. Atb. red. I. Druvieta. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2023, 145–160.

Dalība dažādās darba grupās, sanāksmēs, sapulcēs, konferencēs

- Pūtele, Iveta. Dalība LZA Terminoloģijas komisijas sēdēs.
- Zilgalve, Evelīna. Prezentācija „Latviešu valodas lietojums: valodas konsultantu skatpunkts” Pierīgas reģiona publisko bibliotēku bibliotekāru seminārā Salaspils novada bibliotēkā. 01.03.2023.
- Zilgalve, Evelīna. Prezentācija „Ātrā palīdzība valodā: latviešu valodas konsultantu ikdiena” studiju festivālā skolēniem „L’Universs” Latvijas Universitātes Zinātņu mājā. 03.03.2023.
- Zilgalve, Evelīna. Prezentācija „Valodas konsultācijas: ieskats aktualitātēs”. Latviešu valodas aģentūras tālākizglītotāju profesionālās kompetences pilnveides seminārs „Hotel Jūrmala Spa”. 28.06.2023.
- Zilgalve, Evelīna Dalība LVA rīkotajā seminārā „Language Consultations: Traditions and Current Trends” („Valodas konsultācijas: tradīcijas un mūsdienas tendences”) ar prezentāciju „Language Consultations: Latvian Language Agency’s Digital Tools” („Valodas konsultācijas: Latviešu valodas aģentūras digitālie rīki”). 26.09.2023.

- Zilgalve, Evelīna. Dalība Latvijas Mediju ētikas padomes diskusijā „Kā veicināt labāku latviešu valodas lietojumu medijos?” ES mājas Kamīnzālē (Vada: Elvis Jansons (LR1). Piedalās: Skaidrīte Lasmane (Latvijas Mediju ētikas padome), Dite Liepa (RSU, LU LVI), Ilva Milzarāja (Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome), Sandra Sprudzāne (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija), Kristīne Anže (TV3), Anita Brauna (LR1), Jānis Celmiņš (Sportacentrs.com), Andris Kārkluvāls (Delfi Plus), Arturs Krastiņš (VVC), Ieva Kraukle (VVC).). 12.10.2023.
- Zilgalve, Evelīna. Prezentācija Rīgas Franču licejā Eiropas Valodu dienā „Latviešu valodas aģentūras valodas konsultācijas un digitālie resursi”. 04.10.2023.
- Zilgalve, Evelīna. Tikšanās ar Ķekavas novada skolotājiem platformā Zoom. Prezentācija „Latviešu valodas gramatika un interpunkcija: valodas konsultantu skatpunkts”. 26.10.2023.
- Zilgalve, Evelīna. Mazākumtautību izglītības jautājumu konsultatīvās padomes seminārs pirmsskolas izglītības programmu skolotājiem (ofic. nosaukums Izglītības un zinātnes ministrijas Konsultatīvās padomes mazākumtautību izglītības jautājumos pārstāvju seminārs izglītības iestāžu, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas, pirmsskolas izglītības skolotājiem „Iespējas un izaicinājumi Vienotas skolas izglītības vides veidošanā – labā prakse un pieredze pirmsskolas izglītības skolotāju atbalstam”), prezentācija „Ieteikumi personvārdu atveidē” (tiešsaiste). 27.10.2023.
- Zilgalve, Evelīna. Seminārs „Aktualitātes pirmsskolas izglītībā pārejā uz Vienotu skolu” pirmsskolas izglītības programmu īstenotāju iestāžu vadītājiem, vadītāju vietniekiem, pirmsskolas izglītības pedagogiem, valstspilsētu un novadu izglītības pārvalžu speciālistiem pirmsskolas izglītības jautājumos (ofic. nosaukums Tiešsaistes seminārs „Aktualitātes pirmsskolas izglītībā pārejā uz Vienotu skolu” izglītības iestāžu, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas, vadītājiem, vadītāju vietniekiem, pirmsskolas izglītības pedagogiem, valstspilsētu un novadu izglītības pārvalžu speciālistiem pirmsskolas izglītības jautājumos) ar prezentāciju „Ieteikumi personvārdu atveidē” (tiešsaiste). 16.11.2023.
- Zilgalve, Evelīna. Dalība Tieslietu ministrijas organizētajā diskusijā par personvārdu rakstību. (Piedalās: Dzimtsarakstu departamenta, PMLP, VVC, Tiesībsarga biroja pārstāvji). 23.11.2023.

LVA darbinieki 2023. gadā ar referātiem un priekšlasījumiem piedalījušies zinātniskajās konferencēs, semināros un diskusijās

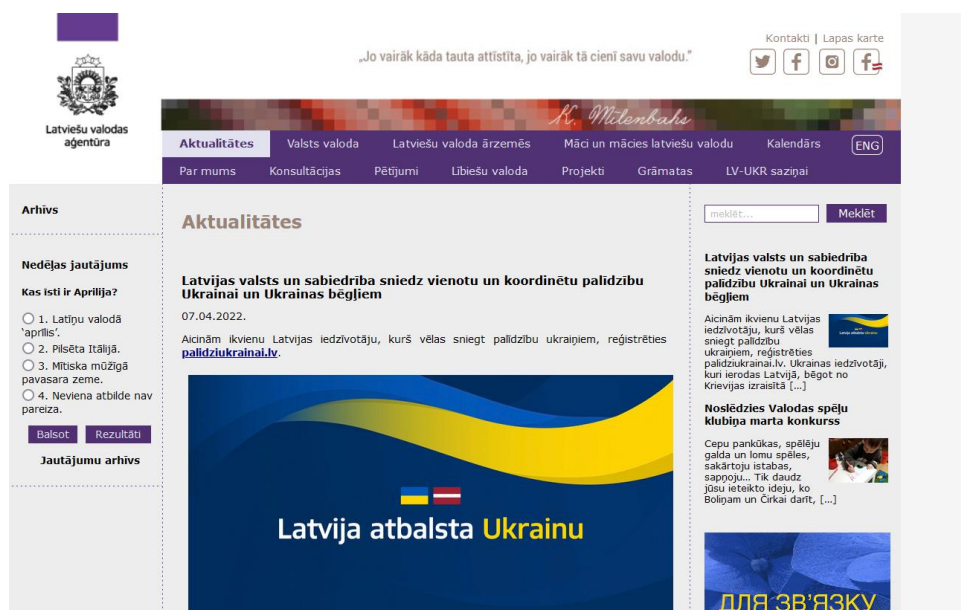
- Zilgalve, Evelīna. Dalība 58. prof. Artura Ozola dienas starptautiskajā zinātniskajā konferencē „Gramatika un vārddarināšana” ar referātu „Partikulas TAD pragmatiskie aspekti” LU Humanitāro zinātņu fakultātē. 17.03.2023.

Dalība semināros, konferencēs zināšanu paaugstināšanas, pieredzes paplašināšanas un kvalifikācijas paaugstināšanas nolūkos

- Apmeklēta LU 81. starptautiskās zinātniskās konferences sekcija „Valoda un literatūra izglītības kontekstā” (tiešsaistē) 03.02.2023. (Evelīna Zilgalve)

- Apmeklēts IZM seminārs par valsts valodas pārbaudes aktualitātēm 08.02.2023. (tiešsaistē) (Evelīna Zilgalve)
- Apmeklēta Jāņa Endzelīna 150. dzimšanas dienas atceres starptautiskā zinātniskā konference „Endzelīns. Valoda. Laiks” 22.02.–23.02.2023. (LU Lielā aula; LU Bibliotēka) (Kristīne Pēča, Iveta Pūtele, Evelīna Zilgalve)
- Apmeklēta konference Ārlietu ministrijā „Latviešu valoda Eiropas Savienībā – valodas kvalitātes aspekti” 10.11.2023. (Kristīne Pēča, Iveta Pūtele)

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Sabiedrisko attiecību darbības pamatmērķis ir regulāri nodrošināt sabiedrībai informāciju par LVA aktivitātēm – vispirms jau ar tīmekļvietnes www.valoda.lv starpniecību, gan ieviešot tajā vizuālas pārmaiņas un strukturālus uzlabojumus, gan papildinot apakšvietni *Māci un mācies latviešu valodu* ar jauniem mācību materiāliem, kā arī informējot sabiedrību *Facebook* un izveidotajā vietnē *Dalīsimies pieredzē*.

LVA tīmekļvietnē, izmantojot mūsdienīgas mācību metodes, iespējams apgūt valodu, pasūtīt grāmatas, iepazīties ar skolotāju pieredzes materiāliem, uzzināt par valodas apguves iespējām ārzemēs, saņemt konsultācijas valodas jautājumos un izmantot daudzas citas iespējas. Tīmekļvietnē regulāri ievietota informācija plašsaziņas līdzekļiem u. c. interesentiem, kā arī uzdoti iknedēļas jautājumi.

Iedzīvotāju informēšanai sagatavotas un ziņu aģentūrām nosūtītas preses relīzes. Šajā gadā notika aktīva sadarbība ar nacionālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem – presi, radio, televīziju, interneta portāliem, kuros popularizēta un atspoguļota ar valodas politiku saistīto pasākumu norise, veikta valsts valodas politikas un valodas kultūras jautājumu analīze.

Sabiedrība regulāri tika informēta par LVA pasākumiem un darbību.

2023. gadā Latviešu valodas aģentūra komunikācijai ar sabiedrību turpināja lietot sociālo tīklu vietnes *Facebook*, *Twitter* un *Instagram*, par galveno izvēloties *Facebook*. Latviešu valodas aģentūrai ir trīs YouTube kanāli: Latviešu valodas aģentūra, Valoda LV, LVA valodas akcijas.

Latviešu valodas aģentūras *Facebook* lapa

@latviesuvalodasagentura

Latviešu valodas aģentūras *X* (*Twitter*) kots

@LVA_valoda

LVA *Instagram* kots

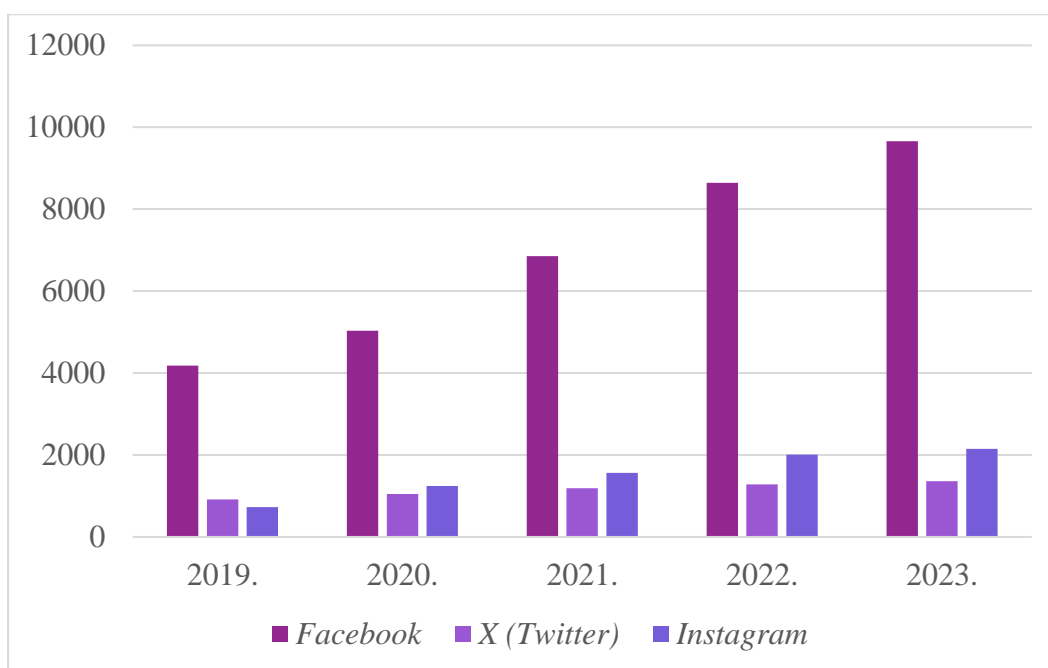
latviesu_valodas_agentura

Sekotāju skaits Latviešu valodas aģentūras sociālo tīklu vietnēs no 2019. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim

	<i>Facebook</i>	<i>X (Twitter)</i>	<i>Instagram</i>
2019	4180	912	730
2020	5032	1045	1242
2021	6858	1193	1563
2022	8643	1287	2007
2023	9662	1364	2154

LVA sociālo vietņu sekotāju skaita dinamika no 2019. gada līdz 2023. gadam

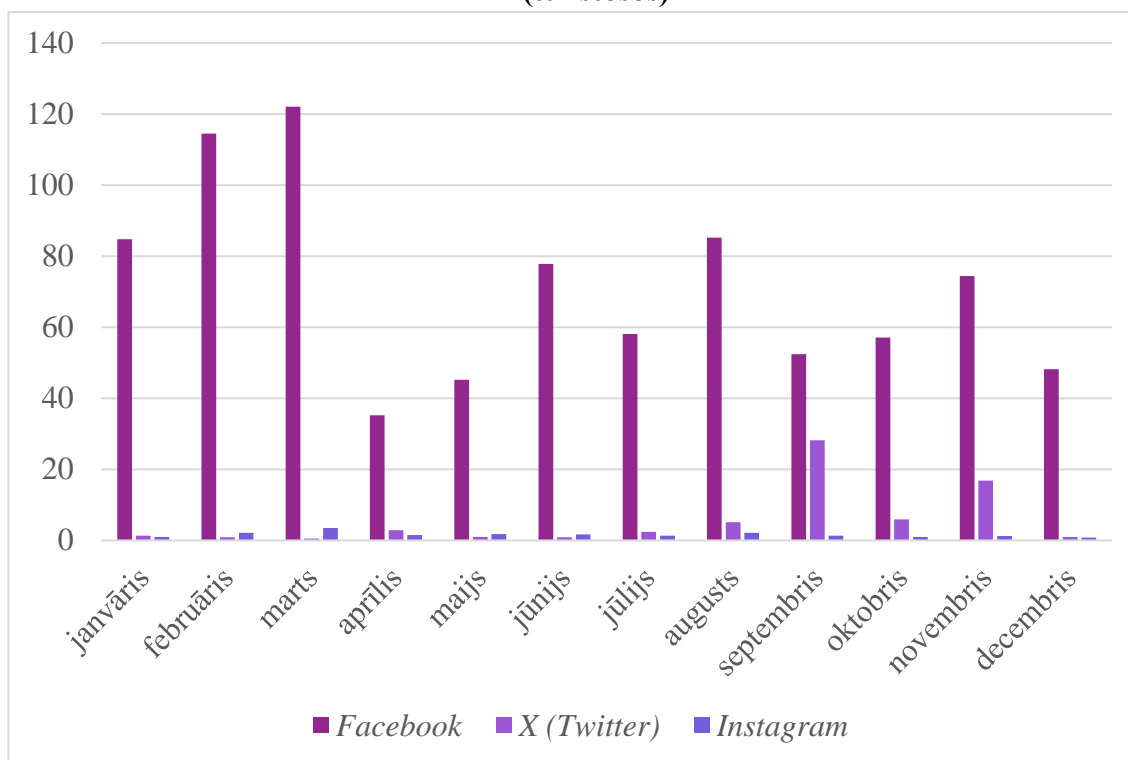

Latviešu valodas aģentūras sociālo tīklu vietnēs sasniegtā auditorija pa mēnešiem (tūkstošos) no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim

	<i>Facebook</i>	<i>X (Twitter)</i>	<i>Instagram</i>
Janvāris	84,8	1,3	1
Februāris	114,5	0,9	2,1

Marts	122	0,5	3,5
Aprīlis	35	2,9	1,5
Maijs	45	1	1,8
Jūnijs	77,8	0,9	1,7
Jūlijs	58,1	2,4	1,3
Augusts	85,2	5,1	2,1
Septembris	52,4	28,2	1,3
Oktobris	57,1	5,9	1
Novembris	74,4	16,8	1,2
Decembris	48,2	1	0,8

2023. gadā LVA sociālo tīklu vietnēs sasniegtā auditorija pa mēnešiem (tūkstošos)

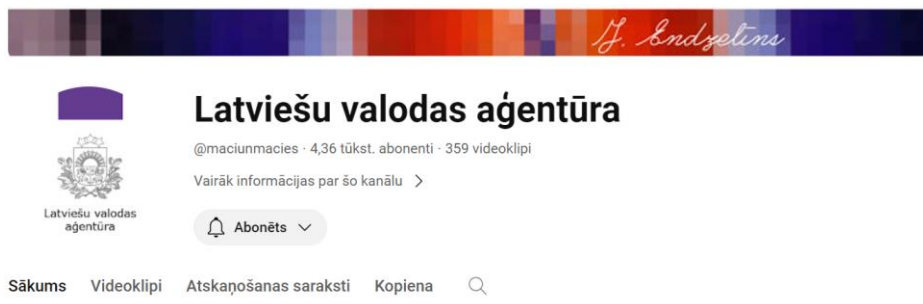
Latviešu valodas aģentūras *YouTube* kanāli

- Video saturs galvenokārt tiek publicēts kanālā *Latviešu valodas aģentūra*. Latviešu valodas aģentūra: <https://www.youtube.com/user/maciummacies/featured>

- Valoda LV: <https://www.youtube.com/channel/UCI7IM1C59pEe92KAWoSHoUQ>
- LVA valodas akcijas: <https://www.youtube.com/channel/UCdQrbFFD7Z-gEcbZ5DN0qlg>

„Sava valoda ir mūsu lielākais nacionālais dārgums”

Statistika par Latviešu valodas aģentūras tīmekļvietņu apmeklējumu no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim.

Lietotāju skaits – kopējais lietotāju skaits, kas apmeklēja vietni vai lietotni norādītajā datumu diapazonā.

Latviešu valodas aģentūras tīmekļvietņu apmeklējuma statistika 2023. gadā (pēc lietotāju skaita)

163,9 tūkst.	valoda.lv	154,8 tūkst.	maciunmacies.valoda.lv
141,7 tūkst.	valodaskonsultacijas.lv	15,8 tūkst.	personvarduatveide.lv
105,9 tūkst.	epupa.valoda.lv	4,5 tūkst.	vars.valoda.lv
43,9 tūkst.	valodasrokasgramata.lv	3,8 tūkst.	lingvistiskakarte.lv
65 tūkst.	elaipa.lv		

Lapu skatījumu skaits – lapas skatījumi attiecas uz laiku, ko lietotājs pavadījis vienā tīmekļa lapā neatkarīgi no tā, cik reižu viņš atstāj to un atgriežas.

Latviešu valodas aģentūras tīmekļvietņu apmeklējuma statistika 2023. gadā (pēc sesiju skaita)

278,9 tūkst.	valoda.lv	446,5 tūkst.	maciunmacies.valoda.lv
187,9 tūkst.	valodaskonsultacijas.lv	57,6 tūkst.	personvarduatveide.lv
140,4 tūkst.	epupa.valoda.lv	6,3 tūkst.	vars.valoda.lv
64,5 tūkst.	valodasrokasgramata.lv	5,3 tūkst.	lingvistiskakarte.lv
292 tūkst.	elaipa.lv		

Sesiju skaits – sesija attiecas uz laiku, ko lietotājs pavada vietnē, tas var ietvert vairāku lapu apmeklējumu.

Publicitātes kvantitatīvā analīze 2023. gadā

Publicitātes kvantitatīvā analīze apkopo LVA, kā arī valsts valodas un diasporas publicitāti Latvijas medijos **2023. gadā**.

Publicitātes analīzē atspoguļoti šādi publicitātes aspekti:

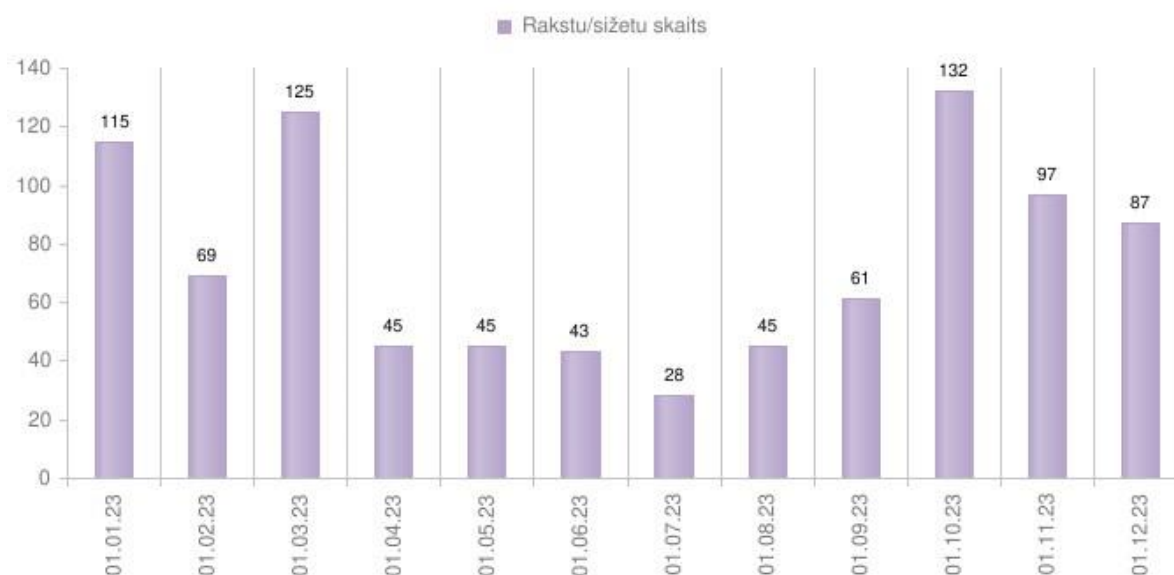
- LVA un valsts valodas publicitātes intensitāte;
- LVA un valsts valodas publicitātes salīdzinājums dažādu valodu medijos;
- LVA un valsts valodas publicitātes salīdzinājums dažādos mediju segmentos;
- LVA un valsts valodas publicitātes avoti.

Publicitātes kvantitatīvajā analīzē (mediju monitorings: LETA, 2021) atlasīts 13 141 materiāls, kuros minēta LVA, valsts valoda un diasporas jautājumi.

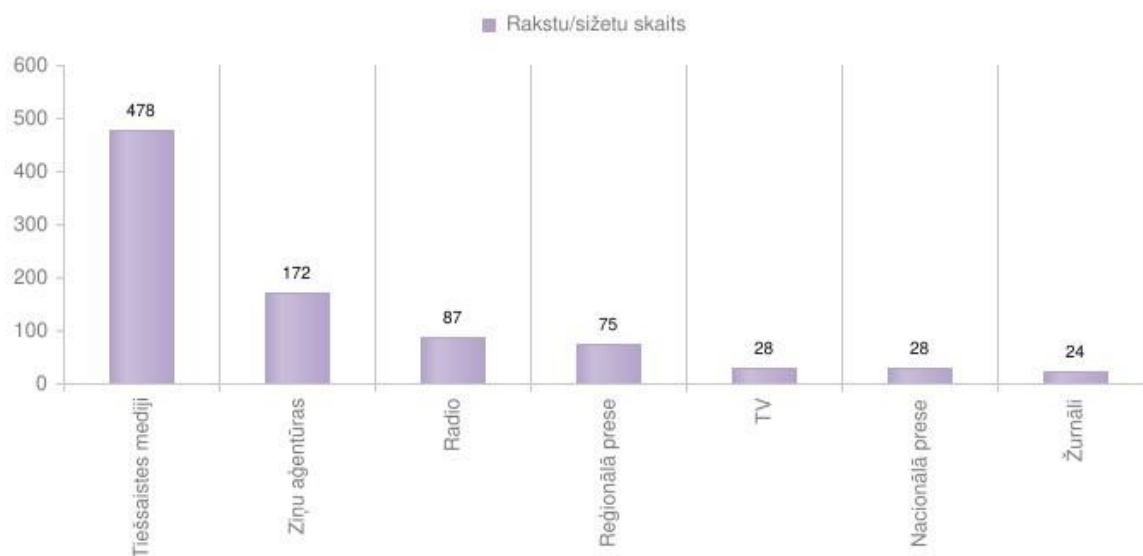
2021. gadā	2022. gadā	2023. gadā
4004	7978	13 141
t. sk. 685 rakstā un sižetā minēta LVA, 2001 – aplūkoti ar valsts valodu saistīti jautājumi, bet diaspora minēta 1616 materiālos	t. sk. 770 rakstā un sižetā minēta LVA, 6312 – aplūkoti ar valsts valodu saistīti jautājumi, bet diaspora minēta 1209 materiālos	t. sk. 892 rakstā un sižetā minēta LVA, 10 743 – aplūkoti ar valsts valodu saistīti jautājumi, bet diaspora minēta 2014 materiālos

Latviešu valodas aģentūras kopējā publicitāte

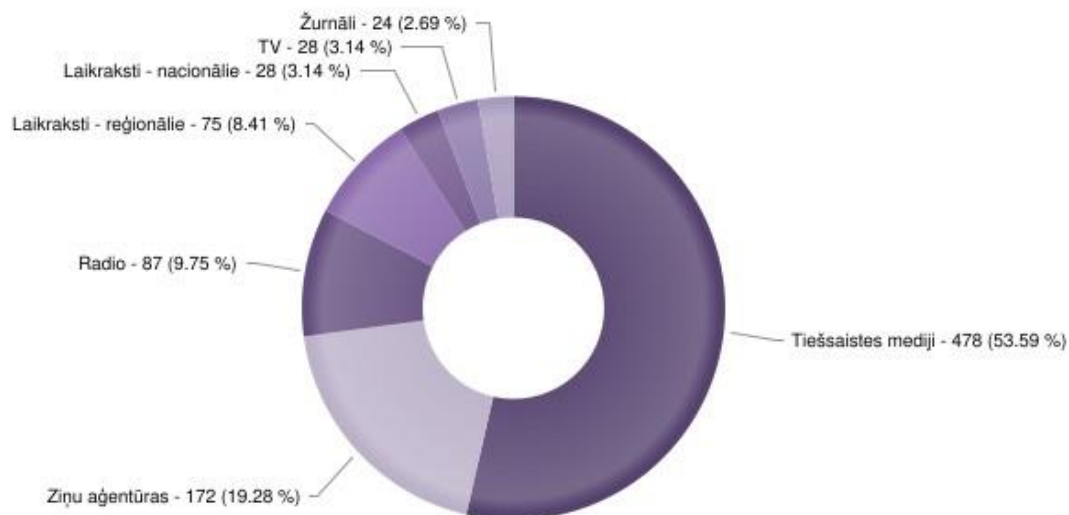
Latviešu valodas aģentūras publicitātes sadalījums pa mēnešiem

Latviešu valodas aģentūras publicitāte dažādos mediju segmentos

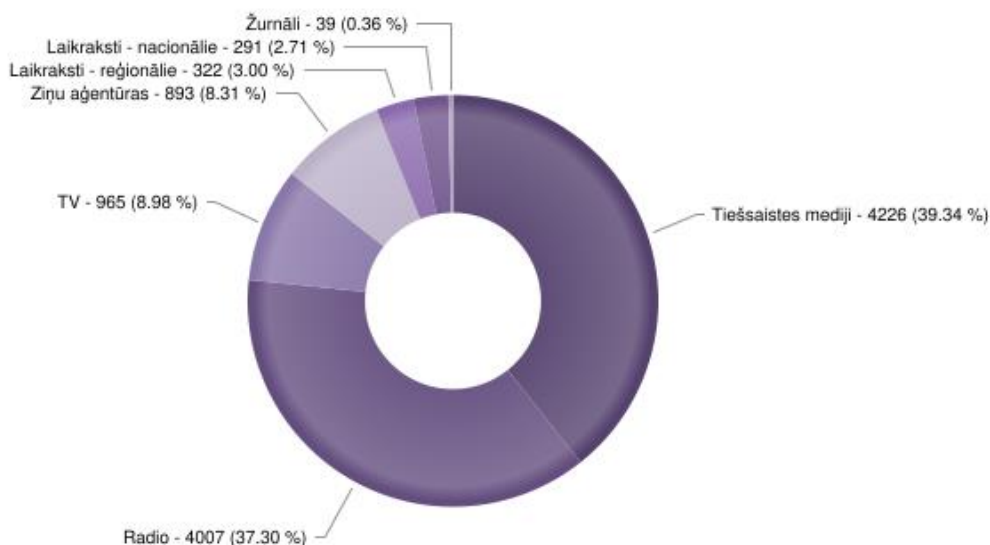
LVA publicitāte dažādos mediju segmentos (rakstu, sižetu skaits; procentuālais dalījums)

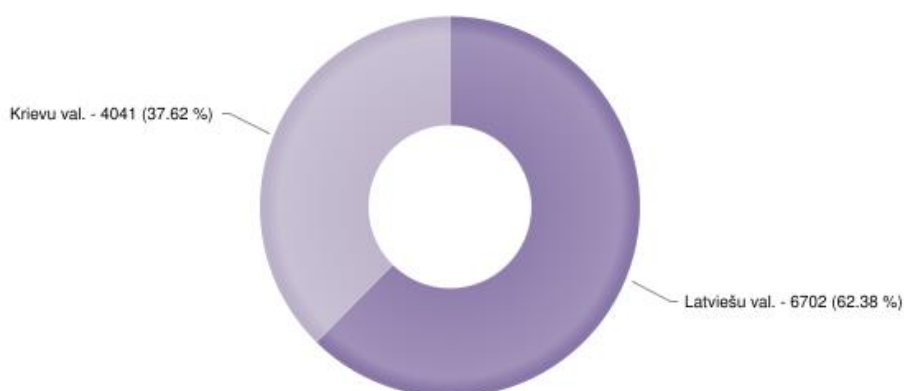
Ieskatam piedāvājam statistisko informāciju par valsts valodas jautājumu atspoguļojumu un diasporas publicitāti Latvijas plašsaziņas līdzekļos 2023. gadā. Minētās jomas ir saistītas arī ar LVA darbības virzieniem un uzdevumiem un apliecina LVA līdzdalību sabiedrības informēšanā par valsts valodas politiku.

Valsts valodas jautājumu atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos

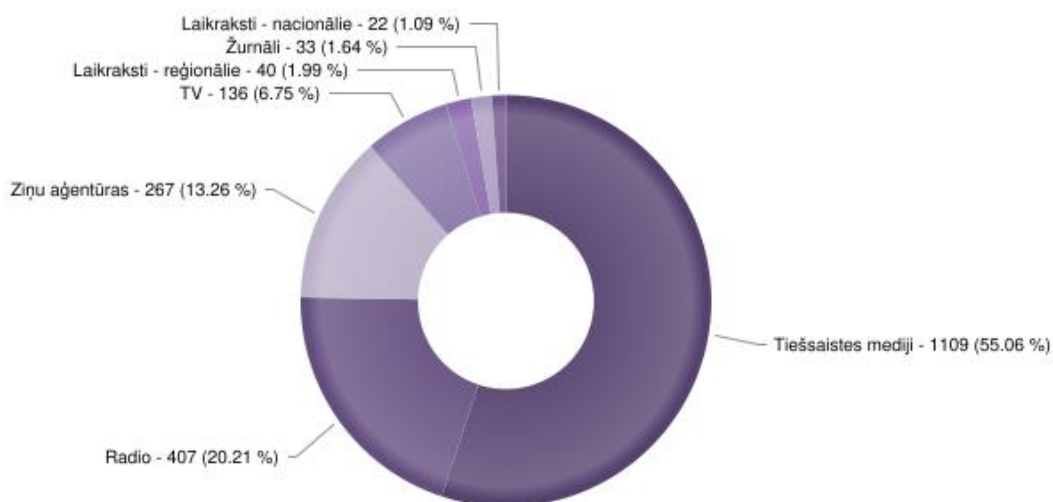
Valsts valodas jautājumu atspoguļojums dažādos mediju segmentos (rakstu, sižetu skaits; procentuālais dalījums)

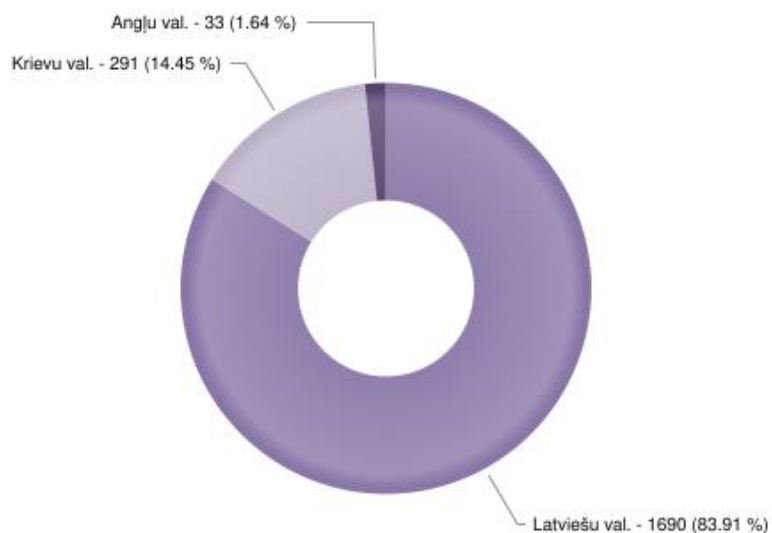
Valsts valodas jautājumu atspoguļojums dažādās valodās (rakstu, sižetu skaits; procentuālais dalījums)

Diasporas publicitāte dažādos mediju segmentos (rakstu, sižetu skaits; procentuālais dalījums)

Diasporas publicitāte dažādās valodās (rakstu, sižetu skaits; procentuālais dalījums)

Latviešu valodas aģentūras Rīcības plāns 2024. gadam

VIRSMĒRĶIS: valsts valodas politikā izvirzīto mērķu un uzdevumu īstenošana atbilstoši LVA nolikumā norādītajām funkcijām.

1. mērķis: īstenot atbalsta pasākumus pārejā uz mācībām latviešu valodā, t.sk. pedagogu profesionālajā pilnveidē; nodrošināt latviešu valodas mācību metodikas attīstību.
2. mērķis: nodrošināt latviešu valodas apguves pieejamību diasporā un latviešu valodas kā svešvalodas apguves pieejamību ārvalstīs un Latvijā, kā arī sniegt atbalstu lībiešu valodas apguvei un latgaliešu rakstu valodas pedagogiem.
3. mērķis: sekmēt latviešu valodas attīstību un kvalitatīvu lietojumu, veicināt sabiedrības līdzdalību Valsts valodas politikas īstenošanā.

N.p.k.	Mērķis	Pamatojošais dokuments, deleģējums	Dokumenta nosaukums	Pasākums	Darbības rezultāts	Citi pamatojošie dokumenti	Plānotais rezultāts: 1.ceturksnis	Plānotais rezultāts: 2.ceturksnis	Plānotais rezultāts: 3.ceturksnis	Plānotais rezultāts: 4.ceturksnis
1.	1. mērķis									
1.1.	1. mērķis	Valdības rīcības plāns	8.2.	Veikti pasākumi, lai īstenotu secīgu pāreju uz vienotu skolu - mācībām valsts valodā vispārējās izglītības pirmsskolas un pamatizglītības pakāpē un pilnveidots mācību saturs un tā pieejas ieviešana visās Latvijas izglītības iestādēs.	1a) sniegts metodiskais atbalsts un organizēti profesionālās pilnveides kursi, semināri u.c. pasākumi pirmsskolas izglītības un pamatizglītības skolotājiem par mācību īstenošanu latviešu valodā (gadā aptuveni 25 programmas, 3000 pedagogi);	Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (1. rīcības virziena "Attīstība un drošums" 1.1. uzdevums "Nodrošināt zinātniskos un praktiskos resursus latviešu valodas izpētes ilgtspējai", 2. rīcības virziena "Resursi un ilgtspēja" 2.1. uzdevums "Atbalstīt latviešu valodas speciālistu karjeras izaugsmi"); LVA nolikums (MK not. Nr. 938, 3.1., 4.3. punkts)		1. Sniegts atbalsts latviešu valodas pedagogiem darbam ar ukraiņu bērniem, izglītoti 80 vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības pedagogi. 2. Organizēti kursi latviešu valodas apguvei B1/B2 līmenis ukraiņu pedagogiem, izglītoti 15-17 pedagogi. 3. Organizēts seminārs pirmsskolas vadītāju vietniekiem un metodiķiem par latviešu valodas mācību metodikas jautājumiem pirmsskolā, izglītoti 20 pirmsskolas vadītāju vietnieki un metodiķi.	Sniegts atbalsts latviešu valodas pedagogiem darbam ar ukraiņu bērniem, izglītoti 40 vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības pedagogi.	1. Pētījums par latviešu valodas apguves procesa kvalitāti "Lietpratība latviešu valodas apguvē" - pētījuma galarezultātu sagatavošana digitāli un izdošana. 2. Gada laikā sagatavotas 3 kursu programmas pirmsskolai un organizēti profesionālās pilnveides kursi, izglītoti 589 pirmsskolas pedagogi un pedagogu palīgi, 540 pamatskolas pedagogi. 3. Organizēti kursi latviešu valodas apguvei B2/C1 līmenis ukraiņu pedagogiem, izglītoti 15-17 pedagogi. 4. Gada laikā organizēti 82 atbalsta pasākumi, piedalījušies 838 pedagogi.
1.2.	1. mērķis	Valdības rīcības plāns	8.2.	Veikti pasākumi, lai īstenotu secīgu pāreju uz vienotu skolu - mācībām valsts valodā vispārējās izglītības pirmsskolas un pamatizglītības pakāpē un pilnveidots mācību saturs un tā pieejas ieviešana visās Latvijas izglītības iestādēs.	1c) izstrādāti metodiskie un atbalsta materiāli pedagogiem darbā lingvistiski neviendabīgā mācību vidē pirmsskolā un pamatizglītībā;	Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (2. rīcības virziena "Resursi un ilgtspēja" 2.1. uzdevums "Atbalstīt latviešu valodas speciālistu karjeras izaugsmi"); LVA nolikums (MK not. Nr. 938, 4.3. punkts)				Sagatavots MLK 2. un 8. klasei, izstrādāti 6 elektroniskie brīvpieejas metodiskie materiāli pedagogiem darbā lingvistiski neviendabīgā mācību vidē.
2.	2. mērķis									
2.1.	2. mērķis	Valdības rīcības plāns	8.1.	Izveidots vienots latviešu valodas apguves mehānisms	2) Nodrošināta sistēmiska mācību un metodisko materiālu	Plāna darbam ar diasporu 2024.–2026. gadam 1.1.4. uzdevums;				1. Pētījums par latviešu valodas apguvi imigrantiem, datu

				atbilstoši piešķirtajam valsts budžeta finansējumam: valsts valodas apguves pieaugušajiem kursu piedāvājuma vienotas sistēmas izstrāde, atbalsts kursu kvalitātes nodrošināšanai, pedagogu pieaugušajiem sagatavošanai un mācību procesa nodrošināšanai.	izstrāde (2 izdevumi gadā); profesionālās prasmes pilnveidojuši 80 pieaugušo latviešu valodas pedagogu.	Diasporas likums; Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (1. rīcības virziena "Attīstība un drošums" 1.1. uzdevums "Nodrošināt zinātniskos un praktiskos resursus latviešu valodas izpētes ilgtspējai", 2. rīcības virziena "Resursi un ilgtspēja" 1.uzdevums "Atbalstīt latviešu valodas speciālistu karjeras izaugsmi", 2.2. uzdevums "Nodrošināt latviešu valodas apguves un metodikas resursu daudzveidību"); LVA nolikums (MK not. Nr. 938, 3.1., 4.4., 4.6. punkts)				analīze - sagatavots pētījums un veikta valodas situācijas datu apstrāde. 2. Sagatavoti 2 mācību un metodiskie materiāli manuskripta līmenī: 1) gramatikas minimums un praktikums diasporas jauniešiem un pieaugušajiem B1 līmenim (pabeigts 2025. gadā), 2) metodiskais līdzeklis "Tekstveide. Laipa. A1 līmenis". 3. Veikta 8 mācību izdevumu pilnveide: Laipas MG un DB A1, A2, B1, B2 līmenim. 4. Gada laikā profesionālās prasmes pilnveidojuši 80 pieaugušo latviešu valodas pedagogi.
2.2.	2. mērķis	Valdības rīcības plāns	21.9.	Veicināsim iedzīvotāju, uzņēmēju un nevalstisko organizāciju līdzdalību sabiedriskajos un politiskajos procesos un sabiedrības saliedētību, attīstīsim sociālo un pilsonisko dialogu, palielināsim finansējumu sabiedriskā labuma iniciatīvām un saliedētībai.	1) Līdzfinansētas diasporas latviešu skolas (ap 62 skolas gadā, izglītoti ik gadu 1894 bērni un jaunieši). Notikusi diasporas skolotāju meistarības pilnveide (izglītoti ap 150 skolotāju gadā), veicināta diasporas izglītotāju tīklošanās un savstarpējā zināšanu pārnese. Ar digitāliem materiāliem un rīkiem pilnveidota vietne www.maciunmacies.lv (lietotāju skaits diasporā – 48 000), attīstīta un papildināta platforma www.sietins.lv . Finansēti izglītojoši pasākumi latviešu valodas apguves un lietojuma veicināšanai diasporā (ap 200 dalībnieku gadā). Nodrošināts Latvijas pedagogu darbs diasporas vasaras vidusskolās ASV un	Plāna darbam ar diasporu 2024.–2026. gadam 1.1.1., 1.1.2., 1.1.3. un 1.1.4. uzdevums; Diasporas likums; Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (2. rīcības virziena "Resursi un ilgtspēja" 2.2. uzdevums "Nodrošināt latviešu valodas apguves un metodikas resursu daudzveidību", 2.3. uzdevums "Paplašināt latviešu valodas apguves iespējas dažādām mērķa grupām un pilnveidot prasmju vērtēšanu"); LVA nolikums (MK not. Nr. 938, 4.4. punkts)	Nodrošināta skolotāju darbība klātienē un/vai attālināti 5 vietās pasaules reģionos.	Nodrošināta skolotāju darbība klātienē un/vai attālināti 5 vietās pasaules reģionos.	1. Nodrošināta skolotāju darbība klātienē un/vai attālināti 5 vietās pasaules reģionos. 2. Latvijas augstskolā organizēta latviešu valodas un kultūras vasaras skola diasporas jauniešiem, izglītoti 20 diasporas jaunieši. 3. Organizēta diasporas izglītotāju vasaras skola Latvijā (piedalījušies 60 diasporas izglītotāji). 4. Organizēts LVA tiešsaistes nodarbību skolēnu ģimeņu un skolotāju salidojums Latvijā, piedalījušies 100 dalībnieki. 5. Nodrošināts 20 Latvijas pedagogu darbs diasporas vasaras vidusskolās ASV un Austrālijā.	1. Nodrošināta skolotāju darbība klātienē un/vai attālināti 5 vietās pasaules reģionos. 2. Finansiālu atbalstu saņēmušas vismaz 60 diasporas latviešu skolas, tajās izglītoti 1800 diasporas bērni un jaunieši. 3. Organizēti metodikas kursi, semināri un meistarklases diasporas mītnes zemēs un tiešsaistē, izglītoti 200 diasporas skolotāji, 50 vecāki. 4. Nodrošināta latviešu valodas apguves mācību un metodisko līdzekļu, digitālo resursu un informatīvo materiālu izstrāde, pilnveide un pieejamība, digitālo latviešu valodas apguves resursu lietotāju skaits diasporā – 38000. 5. Finansēti 6 izglītojoši pasākumi latviešu valodas apguves un lietojuma veicināšanai diasporā,

					Austrālijā (ap 20 Latvijas pedagogu ikgadēji). Organizēti latviešu valodu un tās apguvi popularizējoši pasākumi diasporas bērniem, jauniešiem un ģimenēm (20 pasākumi gadā, ap 2000 dalībnieku). Pieaudzis bērnu skaits tiešsaistes klasēs <i>Classflow</i> platformā (ap 265 skolēnu gadā).					200 dalībnieku. 6. Organizēti motivējoši konkursi un izglītojoši pasākumi diasporas bērniem un jauniešiem, 300 dalībnieku. 7. Nodrošināta latviešu valodas apguve tiešsaistes nodarbībās 300 diasporas skolēniem.
2.3.	2. mērķis	Valdības rīcības plāns	9.8.	Nodrošināta Latvijas lingvistiskās vides saglabāšana atbilstoši Valsts valodas likumā un Vēsturisko zemju likumā noteiktajam.	Atbilstoši pieprasījumam finansēta latgaliešu rakstu valodas un lībiešu valodas apguve interešu izglītībā. Nodrošināta latgaliešu rakstu valodas un lībiešu valodas attīstība, īstenojot valsts pētījumu programmas "Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai" projektus.	Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (1. rīcības virziena "Attīstība un drošums" 1.3. uzdevums "Atbalstīt un nostiprināt latgaliešu rakstu valodu", 1.5. uzdevums "Veicināt lībiešu valodas vitalitāti"); Latviešu vēsturisko zemju likums			1. Sniegts atbalsts lībiešu bērnu vasaras nometnes organizēšanai. 2. Atbalstīta Latgaliešu valodas, literatūras un kultūrvēstures skolotāju asociācija: līdzfinansējuma piešķiršana asociācijas rīkotajai radošajai metodiskajai nometnei „Vosoruošana”.	
3.	3. mērķis									
3.1.	3. mērķis	Attīstības plānošanas dokuments	Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam	3. rīcības virziens "Sabiedrības līdzdalība un atbildība"	Nodrošināta iespēja ikvienam pilnveidot latviešu valodas prasmi (3.1. uzdevums)	LVA nolikums (MK not. Nr. 938, 4.5. punkts "veic pasākumus, kas veicina valsts valodas attīstību, valodas normu avotu (vārdnīcu, rokasgrāmatu) izveides, terminoloģijas izstrādes un informācijas tehnoloģiju jomā, tai skaitā organizē projektu konkursus latviešu valodas attīstībai, vada un uzrauga projektu īstenošanu")	1. Sniegtas konsultācijas valodas jautājumos un veikta regulāra datubāzu valodaskonsultācijas.lv un personvarduatveide.lv papildināšana.	1. Sniegtas konsultācijas valodas jautājumos un veikta regulāra datubāzu valodaskonsultācijas.lv un personvarduatveide.lv papildināšana.	1. Sniegtas konsultācijas valodas jautājumos un veikta regulāra datubāzu valodaskonsultācijas.lv un personvarduatveide.lv papildināšana. 2. Izdots populārzinātnisko rakstu krājums "Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi" Nr.19.	1. Sniegtas konsultācijas valodas jautājumos un veikta regulāra datubāzu valodaskonsultācijas.lv un personvarduatveide.lv papildināšana. 2. Sagatavots populārzinātnisko rakstu krājuma "Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi" Nr.20 manuskripts. 3. Izdots populārzinātniska izdevuma tulkojums (2023-2024). 4. Turpināta personvārdu vārdnīcas satura izstrāde (2023-2025).

3.2.	3. mērķis	Attīstības plānošanas dokuments	Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam	3. rīcības virziens "Sabiedrības līdzdalība un atbildība"	Veidota mērķtiecīga saziņa ar sabiedrību par valodas lietojuma jautājumiem, iesaistīt jauniešus lingvistiskās vides veidošanā un latviešu valodas prestiža stiprināšanā. (3.5. uzdevums)	LVA nolikums (MK not. Nr. 938, 4.5. punkts "veic pasākumus, kas veicina valsts valodas attīstību, valodas normu avotu (vārdnīcu, rokasgrāmatu) izveides, terminoloģijas izstrādes un informācijas tehnoloģiju jomā, tai skaitā organizē projektu konkursus latviešu valodas attīstībai, vada un uzrauga projektu īstenošanu"); "Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju", Nr. 114.	1. Organizēta skolēnu radošo darbu konkursa uzvarētāju apbalvošana. 2. Organizēts Starptautiskās dzimtās valodas dienas pasākums.	1. Rīkota valodas akcija vietnē vards.valoda.lv. 2. Sabiedrības informēšana par 2023. gadā īstenoto pētījumu par jauniešu valodu Latvijā (2022—2023). Organizēts informatīvi izglītojošs pasākumu cikls skolu jaunatnei (2024).	1. Īstenota dalība sarunu festivālā "Lampa".	1. Koordinēta Eiropas Valodu dienas pasākuma norise. 2. Organizēts Valsts valodas dienas pasākums. 2. Izdots 2023. gada radošo darbu konkursa skolēnu darbu krājums "Kas ir tavs varonis šodien?". 3. Organizēts radoraidījumu cikls (skolēnu radošo darbu lasījumi LR).
------	-----------	---------------------------------	---	---	--	--	--	--	--	---